

REGINA CLERI

NAPÍŠAL:
VILIAM J. MÁČAL

II. VYDANIE.

VYDAL SPOLOK SVÄTÉHO VOJTECHA V TRNAVE
1943

REGINA CLERI

NAPÍŠAL:

VILIAM J. MÁCHAL

II. VYDANIE

VYDAL 'SPOLOK SVÄTÉHO VOJTECHA V TRNAVE 1943

NIHIL OBSTAT.

Joannes Javorka m. p.,
censor dioec.

Num. 109/1941.

IMPRIMATUR.

In Sv. Kríž n/Hronom die 15. Jan. 1941.

† *Marianus m. p.,*
episcopus.

TLAČOU KNÍHTLAČIARNE SPOLKU SV. VOJTECHA V TRNAVE.

1. Spomienka na seminár.

Začínam spomienkou na časy maloseminárskeho života. Je to spomienka sladká. Veď to boli časy dobré, veselé a ideálne.

Myslím na nitriansky malý seminár. V Palugyayho ulici. Poznáte ten dom? Nekňazi nevedia o ňom toľko, čo my kňazi. My sa k nemu vždy radi priznávame a hovoríme: tam vyrástlo v srdci tisíc mladých chlapcov kňazské povolanie. I naše. Tam sa kládly základy úspešnej pastorácie každého oltárneho brata. I našej. Tam si nás vychovával náš Majster. Tam sme snívali o svätostánku a jeho Väzňovi, o zlatej patene, o premenenej hostii a o kalichu z poslednej večere, o zachraňovaní nesmrteľnej duše každého jedného nášho budúceho veriaceho a o našich pastoračných úspechoch a „zázrakoch v praxi...“

Tak sa mi zdá, ako by som tam ešte dnes bol... A tam bol, kde som sa tak rád, ba najradšej zdržoval a to videl, čo mi vtedy vedelo tú najideálnejšiu radosť spôsobovať:

Maloseminárska kaplnka — oltár — na oltári jedinečne krásna socha Matky Kristovej — ako živá — s usmiatym Jezuliatkom na rukách — ... Áno, táto socha je to, na ktorú teraz rád myslím.

V poslednej lavici, na epištolovej strane. Celkom krajné miesto. To bolo moje. Tam som nezunoval kľačať a modliť sa mariánske hodinky. Alebo vo večernej tichosti, keď zelenkasté svetlo plynovej lampy z ulice vnikalo do kaplnky a ožarovalo sochu našej kňazskej Matky, tak príjemne sa mi odbavoval ruženec...

* *

Na čo ešte spomínam?

Spomínam ešte na časopis „Kráľovná svätého ruženca.“ Prichádzal mi do seminára každý mesiac, a rád som ho čítaval. Pri tomto mariánskom časopise ma však zaujala najmä táto maličkosť: na záhlaví časopisu boli vytlačené slová: „Kráľovná svätého ruženca. Časopis na potešenie bolestnej Matky Božej Márie za kňazov.“ Ten nápis bol mi akýsi čudný a zapáčil sa mi. Páčilo sa mi to spojenie: Matka Božia a kňazi. A myslel som si: patrí to k sebe! Panna Mária patrí nám a my patríme

Jej! A preto v mojom bohosloveckom srdci Panna Mária začala ešte viac znamenaf...

Seminár končil sa posviackou, ordináciou. Tento veľký deň života každý si chce pamätným urobiť aj zaobstaraním primičných obrázkov. Nápis na obrázky vyberal si každý ordinandus samostatne a páni predstavení ponechali nám v tomto slobodnú vôľu. Čo sa komu zapáčilo, to mal na obrázku vytlačené. Nikým na to nenútený, dal som si na svoje primičné obrázky natlačiť tento krátky vzdych: „Mária, Kráľovná kňazov, vypros nám mnoho a svätých kňazov.“ — Na to sa, možno, povie: veď je to maličkosť! Dobre. Nech je to maličkosť! Ale stalo sa tak nie bez príčiny a nie bez myšlienky!

Už-už, majúc byť kňazom, tak celkom jednoducho som si pomyslel a veril som tomu, že Panna Mária odteraz bude pre mňa už niečo iné, ako bola doteraz!

A myslíme si to aj dnes, že ku nám kňazom Panna Mária má celkom iný vzťah ako ku civilom a náš pomer ku Nej je akosi intímnejší než pomer obyčajného veriaceho laika.

Tieto myšlienky o našej patričnosti Panne Márii, chceme vyjadriť okrem iného i tak, že Ju nazývame našou Kráľovnou: „Regina cleri“. O tomto tu píšeme.

* *

Oltárni bratia!

Ráďte prijať tieto riadky, ktoré sú Vám venované. Nech Vás sblížia s Pannou Máriou, Matkou nášho veľkňaza, Ježiša Krista! Pochopte ich a porozumejte kráľovskému titulu Máriinmu, ktorá i slovenské kňazstvo miluje práve takou láskou, akou kedysi milovala prvých apoštolov Ježišových...

* *

Sit ad honorem sanctae et individuae Trinitatis,
ad decus et ornamentum Virginis Deiparae,
ad sacerdotii catholici exhortationem,
ad exaltationem fidei catholicae
et
Christianae religionis augmentum...

2. Deň našej vysviacky.

Keď náš Majster išiel vedľa mora galilejského, videl tam dvoch bratov: Petra a Ondreja, púšťaj siete do mora. I riekol im: Podďte za mnou, učiním vás rybármi ľudí. A oni ihneď zanechali siete a išli za ním. Relictis retibus, secuti sunt eum...

Neďaleko zase na lodi videl Jakuba a Jána a zavolať si ich. Tí tiež hneď opustili otca, a išli za ním.

Uvidel postávať pod figovníkom Filipa a zavolať si ho.

Matúša-Leviho zase videl sedieť pri mýte a riekol mu: „Poď za mnou.“ I ten opustil všetko, vstal a šiel.

* *

Prvý je Šimon, ktorý sa volá Peter a jeho brat Ondrej. Jakub Zebedejov a jeho brat Ján, miláčik Pánov. Filip a Bartolomej. Tomáš a Matúš mýtnik. Tadej a Jakub Alfejov. Šimon horliteľ a Judáš z Iškariotu. To boli prví kňazi Ježišovi...

V dnešnom storočí a za týchto rokov robotníkmi vo vinici Ježišovej stali sme sa my. Na túto úlohu boli sme zavolaní veľkým hlasom nášho Majstra: „Poď za mnou.“ Prijali sme pozvanie. Nechali sme „siete“ tohto sveta. A išli sme za Ním. Stali sme sa rybármi ľudí.

Ecce nos reliquimus omnia. Nechali sme všetko. A nežiaľime za tým, čo sme dobrovoľne opustili. Ani Peter neplakal za sieťami, ani Ján nevrátil sa k svojmu otcovi, ani Matúš nemyslel na zanechané mýto a nectilo by to ani nás!

Položili sme ruku na pluh, a neobzeráme sa...

Dovoľujeme si každému civilovi zvestovať naše šťastie slovami Ondreja: „Našli sme Mesiáša.“ Sme šťastliví a spokojní! Jarmo naše je sladké a bremeno ľahké. Nepotrebuje, aby nás svet ľutoval...

* *

Azda ešte prežívame veľmi pamätné chvíle, ktoré sa začaly dňom nášho vysvätenia. Spomeňme...

Pravda, boli sme pohrúžení do nádejných myšlienok. Horeli sme ohňom horlivosti za svojho Majstra a tak radi sme boli, že konečne po toľkoročných štúdiách a po prekonaní tak mnohých ťažkostí, dostali sme sa k božiemu oltáru a k Bohu,

ktorý obveseľuje našu mladosť! V ten deň túžili sme po spasení všetkých duší a všetkých svojich budúcich farníkov. V deň svojho vysvätenia boli sme najlepšími kňazmi! S úsmevom svojho srdca spočívali sme na božských prsiach Pána nášho Ježiša Krista, objali sme ho a vrúcne pobozkali. Bol to bozk našej lásky, nášho spoločného porozumenia a programu, a dobrý začiatok našej pastorácie. — „Ježiš môj, milujem ťa a budem tvojím najlepším kňazom“ ... tak sme mu rozprávali, keď sa nám tak sladúčko na jeho láskavom a pokornom Srdci spočívalo ...

„I keď sa všetci pohoršia nad tebou, Majstre, ja sa nepohorším. I keby som mal zomrieť s tebou, ja ťa nezapriem. Non te negabo ...“ tak sme ho uisťovali, mysliac si, že tí druhí nebudú mu tak verní a stáli ako my ...

Žiadali sme oheň z neba na tie dedinky a mestá, na tie farnosti a ich filiálky, ktoré nechcú prijať Pána Ježiša.

Chceli sme chytiť meč do ruky a odťaf ucho každému, kto by chcel poviazať ruky NÁŠMU MAJSTROVI, a nechceli sme k nemu pripustiť už nijakého druhého Judáša ...

Videli sme sa stáť na kazateľniciach — a šíriť slávu, moc a lásku toho, ktorému sme sa stali priateľmi ...

Videli sme sa stáť pred nevercami, pred Ježišovými nepriateľmi a modernými farizejmi a zabľčali sme ohňom lásky proti obieleným hrobom a povedali sme si svoju pravdivú povinnosť: „Kto nemiluje Pána Nášho Ježiša Krista, nech je prekliaty.“ A neušli sme pred tými, ktorí sa k nám začali blížif, aby z nás urobili mučeníkov ...

Videli sme sa obklúčenými nenávisťou, prenasledovaním a podozrievaním, bodľacím, tŕním a krížom a neušli sme od svojich ovečiek. Neušli sme ... S roztvoreným náručím čakali sme na svoj osud a pozdravili sme svoj kríž slovami Ondreja: „O bona crux, diu desiderata, sollicite amata, sine intermissione quaesita, et aliquando cupienti animo praeparata: accipe me ab hominibus, et redde me magistro meo, ut per te me recipiat, qui per te me redemit.“ — Neshodili sme svoj kríž, aby sme vedeli na ňom žif. In cruce vivus pendes. Christo confixus sum cruci. S Kristom pribitý som na kríž ...

Videli sme vtedy ľudí, potuľujúcich sa ako stádo bez pastiera a zmocnila sa nás tá najkrajšia túžba, aká len na svete byť môže: „Všetkých pritiahnem k sebe.“

Verili sme, že všetko budeme môcť v tom, ktorý nás bude posilňovať...

a Majster sa tešil z nás, že tak dobre začíname...

* *

Či nebolo tomu tak?

A tak to má byť aj teraz! Úplne tak! Aj dnes musíme mať radosť z toho, že sme našli Mesiáša. A nesmieme pozerať za tým, čo je už dávno zanechané. „Non Te negabo“ — je záväzné až do nášho posledo-posledného dychu. Tajomstvo skryté za zlatými dvierkami svätostánku musí nás naveky zaujímať. Aj po neúspechoch, aj po sklamaníach, aj po súdnych procesoch, aj po úradných aférach, aj po osobných pokleskoch, musíme chcieť k sebe pritiahnúť všetkých, ktorí nám na to boli daní!

Naskytá sa možnosť zárobku „tridsiatich strieborných“? My však tento zlomkrk nepotrebuje...

Vždy zostať dobrým kňazom. Takým, akého chce mať Kristus a jeho cirkev. Takým, akého práve potrebuje tá farnosť, ktorú spravujete...

3. Mediator a Mediatrix.

Profesor vierouky-dogmatiky prednášal nám o Kristu-kňazovi. Traktát „de Christo Sacerdote“ nás každého zaujímal nielen preto, že budeme Ježišovými kňazmi, ale i preto, že poslanie druhej božskej osoby na túto zem ako kňaza je praktickým dôkazom veľkej lásky Boha-otca k hriešnemu ľudstvu. Veď tak Boh miloval svet, že svojho jednorodeného Syna dal. A dal nám ho ako kňaza! A milujúc svet, dáva mu aj v nás, jeho kňazov, aby nikto nezahynul, ale mal život večný...

* *

... „Christus prout homo est, credendus est verus et proprius et eminentissimus sacerdos. Podľa svedectva Písma: list ku Židom 5, 9—10, každý kňaz má byť z ľudu vybraný. Každý na to stáva sa kňazom, aby bol za ľudí postavený v ich záležitostiach u Boha. Tým cieľom, aby prednášal dary a obety za hriechy.

Ex hominibus assumptus...

Pro hominibus constituitur...

Ut offerat...

Atqui omnes hae notae in Christo conveniunt: Christus est verus homo et est mediator hominum. Per Christum divina dona hominibus collata sunt. — Učil nás o Bohu, modlil sa za nás, smieril nás s ním a prednášal za nás obety. Erat enim sacerdos Dei altissimi. Bol kňazom Boha najvyššieho. Kňaz svätý, nevinný, oddelený od hriešnikov a vznešnejší od nebies...

Mediator Dei et hominum, homo Christus Jesus, qui dedit redemptionem semetipsum pro nobis. (I. Tím. 2, 5.) Munus Christi erat munus mediatoris. „Jeden totižto je Boh, tiež i jeden prostredník medzi Bohom a ľuďmi, človek Kristus Ježiš.“ — Preto sa on menuje prostredníkom, lebo vyprostredkoval smierenie medzi nebeským otcom a jemu znepriateleným človečenstvom.

Slovo „mediator“ správne sa používa aj v definícii o tom, čo je to „kňaz“. — „Sacerdos“ sic definitur: Mediator inter Deum et homines, a Deo constitutus ad hoc, ut sacrificium offerat aliaque mysteria divina dispenset. (Egger.)

Haec definitio ex ipsa Scriptura, praesertim ex epistola ad Hebraeos deprompta est. Omnis namque pontifex ex hominibus assumptus pro hominibus constituitur in iis, quae sunt ad Deum, u offerat dona et sacrificia pro peccatis. Sacerdos ergo mediator est inter Deum et homines, constitutus primario ad sacrificandum et interpellandum pro populo, secundario vero ut legem divinam ei annuntiet, aliaque mysteria divina dispenset...

Ešte pochopiteľnejšia je definícia dogmatika Dr. Nécseyho: „Sacerdos est homo, qui ex potestate sibi legitime commissum munus habet m e d i a t i o n i s inter Deum et homines.“

Teda: slovo „Mediator, prostredník“ podstatne vyjadruje cieľ kňazstva Kristovho i nášho...

* *

Držiac si v evidencii slovičko „m e d i a t o r“ a ďalej obracajúc listy prísnej dogmatiky, stretneme sa s ním aj v mariológii. V artikule „De mediatione Mariae“ nachádzame túto tézu: „Quamquam Maria non sit proprie causa nostrae salutis, tamen vero aliquo sensu dicitur et est mediatrix nostra excellentissima nobisque utilissima.“ (Egger.) Je to zaujímavý traktát a práve v dnešných časoch aktuálny, keď totižto ide o to, či bude vyhlásené za všeobecný článok viery starodávne všeobecné učenie o všeobecnom prostredníctve Panny Márie. Medzi inými, i Katolícka univerzita najsvätejšieho Srdca Ježišovho v Miláne poslala sv. Otcovi prosbu, aby vyhlásil za všeobecný článok viery doterajšie učenie, že Panna Mária je naša p r o s t r e d n i c a. Maria est mediatrix nostra.

„P r o s t r e d n í c t v u M á r i e“ takto rozumieme: AFFIRMAMUS: Mariam esse et dici verissimo sensu mediatricem hominum. Probatur:

1. Písmo sväté ako kedysi pri páde ľudstva spojovalo Evu s Adamom, tak v dejinách vykúpenia spojuje Máriu s Kristom. Panna Mária je spomínaná ako žena so svojím semenom (Gen. 3, 15.); ako Panna s Emanuelom (Izaiáš 7, 14); ako koreň s kvetom (Izaiáš 11, 1); ako žena s mužom (Jeremiáš 31, 22); a ako matka so synom. (Mat. 1, 21.)

2. Svätí Otcovia a cirkevní spisovatelia nazývajú Pannu Máriu „mediatrix nostra“, „salutis ministra“, „mater nostra“, „mater viventium“ a podobne. Týmito výrazmi, dnes už úplne zažitými a všeobecne používanými je vyjadrený úzky vzťah Matky Božej Márie k jej Synovi-Vykupiteľovi.

3. Kresťanský starovek a stredovek dával Panne Márii po-

slanie novozákonnej Evy. Opierajúc sa na učenie z časov predošlých, pápež Lev XIII. vo svojej encyklike z roku 1889 píše: „*Virgo sanctissima, quemadmodum Jesu Christi Genitrix, ita omnium et christianorum mater, quippe quos ad calvariae montem inter supremos Redemptoris cruciatus generavit: itemque Jesus Christus tamquam primogenitus est christianorum, qui ei sunt adoptione ac redemptione fratres*“.

4. Panna Mária mala účasť nielen na vtelení Syna Božieho, ale aj na vykúpení ľudstva. Dala Ježišovi telo ľudské a krv, ktoré sú cenami nášho spasenia. S materinskou starostlivosťou mu cez celý život posluhovala, a tak nám ho akosi ku obeti pripravovala. Otcu nebeskému obetovala ho najprv v chráme, a potom na dreve kríža a ochotná bola s ním za nás zomrieť.

5. Cirkev katolícka už od svojho počiatku mala v Márii najmocnejšiu pomocnicu aj pri šírení evanjelia, aj v boji proti nepriateľom. — Kresťanstvo totiž celé opiera sa na tajomstvo vtelenia Syna Božieho, čoho Ona je bezprostrednou a skutočnou svedkyňou. Jedinou svedkyňou je nám aj o skrytóm živote a o mladosti Ježišovej. Preto od svätých otcov nazývaná býva „učiteľkou apoštolov.“ Veríme, že cirkev naša katolícka, po jej nanebevzatí, i naďalej má v nej najmocnejšiu ochrankyňu a pomocnicu a prostrednicu. Dávame to najavo úradnou modlitbou mariánskou „Zdravas', Kráľovná“, ktorú z nariadenia Leva XIII. po tichých svätých omšiach modlieva sa celá cirkev. V tejto obľúbenej modlitbe prosíme ju ako milostivú Pannu, ktorá je našou sladkosťou, ž i v o t o m, nádejou a O r o d o v n i c o u s milosrdnými očami...

6. Prostredníctvom Márie dostávame milosť od Boha. „*Mediante Maria omnes fideles gratiam et beneficia divina obtinent.*“ (Egger.) Nazývame ju matkou božej milosti a bránou nebeskou. Miliónkrát denne obracia sa ku nej biedne ľudstvo, ku nej, ktorá je „milosti plná.“ — „*Fecit in et magna, qui potens est, et data est tibi omnis potestas in coelo et in terra... accedis ante illud aureum altare humanae reconciliationis, non solum rogans, sed imperans: Domina, non ancilla*“ (Petrus Damascenus, Serm. 44, in nativ. M. 1.) — Dobré však pritom rozumieme, že Panna Mária nie je ako „*causa fysica.*“ Gratiam non efficit, sed intercessione sua impetrat. Christus manet unus naturalis mediator noster, *m e d i a t i o M a r i a e e s t s e c u n d a r i a e t s u b o r d i n a t a.* Boh však chce, aby sme všetko mali skrze Máriu a aby ona bola „*gratiarum omnium d i s p e n s a t r i x.*“

4. Mária a apoštoli.

Svadba v Káne: A tretieho dňa bola svadba v Káne Galilejskej, a bola tam matka Ježišova. A pozvali na svadbu i Ježiša a jeho učeníkov. A keď sa minulo víno, riekla matka Ježišova k nemu: Nemajú vína. A Ježiš jej riekol: Spôľahni sa, žena, ešte neprišla moja hodina. Riekla jeho matka sluhom: Čokoľvek vám povie, spravte. A stálo tam šesť kamených nádob na umývanie židovské, každá na dve alebo tri vedrá veľká. Riekol im Ježiš: Naplňte nádoby vodou. I naplnili ich až povrch. A povedal im Ježiš: Teraz načierajte a zaneste starostovi svadby. I zanesli. A keď starosta svadby ochutnal vodu, premenenú na víno, a nevedel, odkiaľ je — ale sluhovia, ktorí načierali vodu, vedeli — zavolať starosta mladoženícha a riekol mu: Každý človek predkladá najprv dobré víno, a potom, keď sa podnapijú, to, čo je planšie: ale ty si zachoval dobré víno až doteraz. Tento počiatok zázrakov urobil Ježiš v Káne Galilejskej, na žiadosť svojej matky a v prítomnosti apoštolov... Potom odišiel on i jeho matka a jeho učeníci do Kafarnauma a ostali tam niekoľko dní...

Matka Kristova sa osobitne zaujímala o apoštolov a o nich sa starala a po jej Synovi oni jej boli najbližší a najmilší. Zaiste ako tichá a účinná pozorovateľka sledovala trojročnú verejnú činnosť svojho milovaného syna a aj tých dvanástich, ktorí chodili s ním. „Bola tam matka Ježišova.“ Keď aj azda vždy nie svojou telesnou prítomnosťou, ale istotne jej dobré materinské starostlivé srdce vždy a všade sprevádzalo synových pomocníkov.

Veľmi nám chýba to, že ani jeden z evanjelistov nám ne napísal, či Panna Mária, po tie tri roky verejného účinkovania, chodila so svojim synom, alebo či za dobrý výsledok jeho práce a kázania v tichosti a vo svojej samote sa modlievala? Pridržíme sa mienky pisateľov života Matky Božej, Beata Rohnera a ostatných a podľa ich mienky i my hovoríme, že blahoslavená Matka naša väčší čas strávila v tichom domčeku nazaretskom a neskôršie sa presťahovala do Kafarnauma. Ako láskavá matka, sledovala úspešnú činnosť svojho syna a kedykoľvek jej to bolo možné, a hlavne vtedy, keď Ježiš chodil po

Galilejsku, rada sa stretla s ním, počúvala jeho učenie a obdivovala jeho zázraky a apoštolov povzbudzovala ku vytrvanlivosti. Tešila sa s nimi a zas sa vrátila do svojho tichého domčeka.

* * *

Pri umučení Ježiša Krista a tak pri ťažkom osude, ktorý prežiť museli apoštoli, vstupuje do popredia aj Panna Mária:

Ešte niekoľko dní chýbalo do veľkonočných sviatkov. Boly to posledné sviatky Ježišove. Ježiš zdržoval sa v Betánii, u svojho priateľa Lazára, s ktorým sa prišiel rozlúčiť. Veľmi citlive sa odoberal od nábožných žien, od Lazára a jeho sestier. Najdojemnejšie sa odoberal od svojej matky. Ako zbožný syn objal ju svojou pravou rukou a privinul na svoju hrud'. Hovoril jej mnoho-mnogo nielen o svojom umučení, ale aj o Jánovi a Petrovi. I o zrade Judášovej sa zmienil. Panna Mária sa za Judáša prihováraia a jeho zradu pozorne sledovala... Tak to videla Katarína Emmerichová.

Peter, keď zaprel Krista Pána, ku Márii prišiel a u nej hľadal uspokojenie. Ona mu vyprosila milosť obrátenia a odpustenia a smierila ho so svojím synom. Emmerichová nám toto poznamenala o páde Petrovom: Peter sedel neďaleko ohňa a mlčal. Ostatní vraveli na Ježiša všelijaké sprosté poznámky. Petrova mlčanlivosť bola im podozrivá. Zbadala ho slúžkavrátnička a oslovila ho, či on nie je z Ježišových učeníkov? Peter odtajil, vstal však od ohňa. Ale sotva urobil niekoľko krokov, kričala naňho druhá dievka: „I ty si bol s Ježišom Nazaretským?“ Peter prisahou potvrdil, že nie. Nemal však pokoja pre svoju reč, bál sa, a preto odbehol. Ale znovu sa vrátil a chodil okolo ohňa. Tam naňho povedali posmešne: „I ty si jeden z nich, veď i tvoja reč ťa prezradzuje.“ Peter skoro rozum stratil a začal sa preklínať a prisahať, že toho človeka nepozná. Zakikirikal kohút... Práve vtedy vliekli vojaci Ježiša od Kajfáša cez jeho dvor — naproti — do žalára. Ježiš bolestným pohľadom pozrel na Petra. Peter skoro odpadol. Bežal a začal hlasite plakať... Ako bežal von z brány, ktorá sa práve vtedy pre ľud otvorila, pri svetle mesiaca a tlejúcich fakiel zbadal Jána a matku Ježišovu. Mária ho oslovila: „Šimon, čo je s mojím synom?“ Šimon-Peter nemohol na ňu ani pozrieť, odvrátil sa od nej, zalamoval rukami a nevládal slova prehovoriť. Mária nedovolila mu odísť, a, súc veľmi zarmútená, pristúpila úplne k nemu a znovu sa ho spýtala: „Šimon, neodpovedáš mi?“ Peter s hlbokým žiaľom zvolal: „Ó matka, nehovor

ku mne, Syn tvoj viac trpí, ako človek zniesť môže! Nehovor ku mne! Na smrť ho odsúdili! A ja som ho tri razy hanebne zaprel..." Mária, mysliac na muky synove a vinu Petrovu, od mdloby padla pri stĺpe brány... Jej zásluhou však Peter sa smieril so svojim majstrom.

Keď Ježiš dokonával a visel v smrteľných mukách na kríži, nezabudol ani na matku, ani na miláčika, apoštola Jána, ktorí mu zostali najvernejšími. „A pri kríži Ježišovom stály jeho matka a sestra jeho matky, Mária Kleofášová a Mária Magdaléna. Keď teda Ježiš uzrel matku a učeníka, ktorého miloval, stáť, riekol svojej matke: „Žena, hľa, tvoj syn!“ Potom riekol učeníkovi: „Hľa, tvoja matka!“ A od tej hodiny vzal si ju učeník k sebe.“ Tak píše apoštol Ján. (19, 25—27.) Miláčik Pánov, po smrti Kristovej dostal Máriu do dedičstva. Preňho odznely najkrajšie slová umierajúceho Božieho Syna: „Hľa, tvoja matka.“ Prijal ju k sebe, aby sa mu stala nielen jeho matkou, ale i jeho učiteľkou a matkou dobrej rady pre apoštolskú prácu. Pre Jána to bolo veľkým vyznačením, pre Máriu však bolestným rozhodnutím. Spolucítíme s ňou so svätým Bernardom aj my: „Či nebola pre teba nad meč ostrejšia tá reč, či neprerazila ti dušu, keď si počula slová: žena, hľa, tvoj syn!? — ó aká zmena! Ján ti je daný ako náhrada za Ježiša, sluha za Pána, učeník za majstra, syn Zebedejov za Syna Božieho, čistý človek za Boha pravého! Aká zmena!“ Toto rozhodnutie Mária prijala, a, súc vždycky poslušná, stala sa matkou pre Ježišových apoštolov, ich učiteľkou a ich kráľovnou. Regina apostolorum...

Mária spolu s apoštolmi očakávala príchod Ducha svätého a spolu s nimi ho aj prijala. „Vrátili sa do Jeruzalema s hory, ktorá sa volá Olivovou, ktorá je vedľa Jeruzalema na cestu jedného sobotného dňa od neho. A keď vošli (do mesta), vystúpili do vrchného príbytku, kde sa zdržovali: Peter a Ján, Jakub a Ondrej, Filip a Tomáš, Bartolomej a Matúš, Jakub Alfejev a Šimon horlivec, a Júda Jakubov. Títo všetci zotrvali jednomyseľne na modlitbe so ženami, i s Máriou, matkou Ježišovou a jeho pokrvnými.“ (Skutky 1, 12 nasl.) V tých dňoch bola prevedená voľba Mateja za apoštola. A keď sa naplnilo päťdesiat dní — od Veľkej noci — boli všetci spolu na tom istom mieste... a naplnení boli všetci Duchom svätým... (Skutky, hl. 2.)

A po príchode Ducha svätého? Mária neopustila apoštolov. „Keď božský Majster opustil svet a vrátil sa k svojmu ne-

beskému Otcovi, preniesol svoj učiteľský úrad na Máriu. Nie, aby ona, ako Peter, spravovala cirkev, ale, aby apoštolom vyjavila tú nebeskú múdrosť, ktorú obdržala od počiatku." (Tomáš Villanova.) „Neustále žila medzi apoštolmi a najužšie bola s nimi spojená, a pretože najlepšie poznala skutky Ježišove, rozprávala o nich apoštolom." (Ildefons.)

Či neboli šťastliví?

„Koľko útechy a potešenia dostalo sa apoštolom od Bohorodičky za tých dvanásť rokov, čo s nimi strávila! Ako sa radovali, keď po svojich apoštolských cestách mohli sa k nej vrátiť a počuť niekoľko slov materinskej starostlivosti a lásky! Aké závideniahodné bolo šťastie Jána, že vo svojom príbytku mohol hostiť matku Ježišovu ako svoju vlastnú matku! — Ó vyznamenaný učeník, ktorému bolo dopriate počuť poučenie tak múdrej majsterky! Preto zaiste tak vysoko sa vydvihol nad ostatných evanjelistov." (Rybák: „Cti matku svou" str. 116.)

* *

Mária sa nezmenila.

Akou bola voči apoštolom, takou je i dnes. Ona sa zmeniť nemohla, lebo pre svoju lásku k Ježišovi, pre svoju starostlivosť o nesmrteľné duše, a pre svoje vyznačenie, že stala sa matkou ľudského pokolenia, je takrečeno povinná pomáhať tým, ktorí nielen že rozširujú jej úctu, ale konsekrujú Telo Kristovo a rozdávať ho hladnému ľudstvu...

Súc matkou Kristovou, je aj matkou jeho mystického tela. A ako jeho najlepšia matka, musí sa starať, aby vždy bolo mnoho tých, ktorí — ako nástroje Krista Pána — majú udržiavať pulz a život jeho tajomného tela...

Nazývame ju Prostrednicou všetkých milostí. „Gratiarum omnium dispensatrix." (Pius VII.) A či by nemala ohľad na milosť tak dôležitú a potrebnú, ako je kňazské povolanie??

Či ona — ako kráľovná — kráľovná nebies, nebude šíriť svoje kráľovstvo? Či ho nebude šíriť hlavne takými dušami, ktoré sú označené trojnásobným nesmazateľným znakom a ktoré budú najkrajšou ozdobou jej kráľovstva??

Či ona — ako orodovnica — nebude orodovať za tých, čo majú na to najväčšie právo, a to preto, že sú aj jej kňazmi a spolurodičmi jej Syna?

Ona — ako matka — každému chce poskytnúť to najväčšie dobro: nebo. A zaiste ona najviac oroduje za trpiace

kňazské duše v očistci a podobne zas ona ide v ústrety každej oslávenej kňazskej duši, vstupujúcej do kráľovstva nebeského...

* *

Regina cleri! Ora pro nobis!

5. Názov „Regina cleri“.

Názov „REGINA CLERI“

a jemu podobné názvy sú používané v cirkevnej reči a nábožných spisoch:

„Mária, KRÁLOVNÁ KŇAZOV, vypros nám mnoho a svätých kňazov!“ Je to odpustkový vzdych, cirkvou schválený. (Nebeská rosička, str. 30.)

* *

Epifanius Pannu Máriu nazýva ako by kňazom, keď píše o tom, ako ona svojho syna obetovala. „Virginem apello veluti SACERDOTE M.“ (Rybák „Cti matku svou“, str. 66.)

* *

„VIRGA SACERDOTALIS, ave sine cortice cul-pae.“ (Epigrammata 1765.)

* *

„Virgo Mater Salvatoris
Roga Ipsum CLERI AMORIS
pro fidei populo.“ (Julius Ferreti ad beatam Virginem Ma-
riam: La virgine. Periodico S. Romano 1875. pr. 25. hymnus
versus 8.)

* *

„Sancta Maria, GLORIFICATIO SACERDO-
TUM“ (ex litaniiis dell' ordine Dominicano.)

* *

„Beatam Mariam dicunt sacerdotes, quia MATER SA-
CRAMENTORUM“. (Adalbertus Tilkovsky: „Fidelis pro-
phetissa“ Olivae 1674. Impletum vaticinium Luc. 1.)

* *

„Tu regni et SACERDOTII MELCHISEDECH
PERILLUSTRIS SPLENDOR.“ (Homilia sancti Tha-
rasii, episcopi.)

* *

„Maria. Tu SACERDOTUM GLORIA.“ (Joannes Da-
mascenus. — Orat. 1. de Nativ. B. M. V.)

* *

„MAGISTRA APOSTOLORUM.“ (Beda, homilia domin. 1. post Epiph.)

* *

Dobrá poznámku o Máriinom kňazsko-kráľovskom titule čítame v diele: „Veritas Christianae... fidei vere divina.“ Sandomeriae 1788. Autor Franciscus Erasmus Preiss. Haec verba habet: „Per IMPERIUM MATRIS nihil aliud intelligi, quam preces et intercessionem amore ac reverentia matris exauditam...“

* *

„VIRGO SACERDOS est titulus ab ecclesia approbatus, tantum ipsa hortatur, ut in sermonibus ad populum non adhibeatur ob periculum confusionis.“ (Viď knižku „Manete in dilectione mea“ str. 10, poznámka 2. Kde názov „virgo sacerdos“ je preložený takto: Panna Mária, ako kňaz obetujúca.)

6. Ježiš na rukách Máriiných.

Pojmy „Regina cleri“ a „Virgo sacerdos“, hoci sú používané v cirkevnej reči a náboženských spisoch, predsa nie sú tak presvedčivé, aby oproti nim niekto nemohol mať svoju mienku. Nie sú ony také jasné, aby im každý rozumel. Doteraz z dejín toľko vieme, že nijaká veta o Márii nebola bez nepriateľa a že nijaký článok mariánsky nebol prijatý jednohlasne. Odboj vždy bol...

„Regina cleri“ po slovensky znamená: „Kráľovná kňazov.“

„Virgo sacerdos“ po slovensky znamená: „Panna ako kňaz obetujúca.“ — Na nebezpečenstvo neporozumenia týmto výrazom už sme boli upozornení. No opakujeme ho znovu: „Virgo sacerdos est titulus ab ecclesia approbatus, tantum ipsa hortatur, ut in sermonibus ad populum non adhibeatur, ob periculum confusionis...“

* *

Povedaná bola táto veta: Mariologia je prepiatosť. Táto veta je výmyslom doby Lutherovej. Už Luther sám úctu k Panne Márii obmedzoval, ako prepiatosť, ktorá Syna božieho zatlačuje do pozadia a zbavuje ho jeho prvenstva. Preto luteránski duchovní Máriu odsunuli a vytlačili: a tým seba samých zbavili svojej kráľovnej a svojim veriacim odobrali matku! Katolícke kňazstvo zostáva verné tradícii apoštolskej a ponecháva medzi sebou „Kráľovnú apoštolov“, ktorú si uctieva ako svoju kráľovnú. Názov „Regina cleri“ nie je prepiatosťou, a nevidíme v tom nič bludárskeho, ani nebezpečného, čo by Krista Pána mohlo zbaviť jeho prvenstva! Naším veľkňazom je Ježiš, ale Ježiš na rukách Máriiných...

Lutherovi prívrženci popustili v nenávisti voči Matke Ježišovej a učiteľke apoštolov. Už Lutherov osobný priateľ, Erasmus Rotterdamský, takto sa vyjadril: „Máriu chcú vylúčiť zo svätyne? Ale ona pevne drží svojho syna vo svojom náručí! Alebo musíme obidvoch ponechať, alebo obidvoch odstrániť.“ Duchovní odpadnutých cirkvičiek dobre vedia, že ich Luther oklamal, keď im Pannu Máriu zobral, a preto volajú po nej, ako sirotky po matke, ako sluhovia po dobrej kráľovnej.

Na sever od mestečka Hannover stál kedysi kláštor a kostol rehoľníkov cisterciťov. Zakladateľom rehole cisterciťov bol jeden z najväčších a najhorlivejších kňazov-ctiteľov Matky Kristovej, sv. Bernard, stredoveký mystik a spisovateľ. Dnes hannoverský mariánsky kostol je premenený na evanjelickú modlitebnu a kláštor je premenený na seminár, kde študujú a na svoj kazateľský úrad sa pripravujú protestantskí mladíci-klerici. Keď však do ich modlitebne vkročíte, zbadáte, že vedľa oltára na jednom pilieri je položená socha Panny Márie. Je to socha starobylá, pochádzajúca zo štrnásteho storočia a kedysi bola veľmi-veľmi uctievaná nielen od rehoľníkov, ale i od nesmierneho počtu pútnikov. Keď sa stal náboženský prevrat a rehoľníci museli opustiť kláštor, socha bola odstránená. Pred niekoľkými rokmi našli ju však v kláštorenej sýpke a dali na svoje pôvodné miesto. Mladí protestantskí seminaristi ju milujú a hovoria, že na skúškach majú dobrý úspech, keď sa Panne Márii odporúčajú...

Časopis „Hochkirche“ je úradným orgánom rituálneho hnutia v evanjelickej cirkvi a tento časopis viac ráz zaoberal sa myšlienkou znovu zavedenia mariánskej úcty medzi protestantmi. Jedným z najhorlivejších propagátorov — ktorými sú predovšetkým pastori — je protestantský farár L o r t z i n g z Göttingen. Pred niekoľkými rokmi vydal peknú knižku: „Marienblumen auf fremder Erde“, „Kvety Máriine na cudzej pôde.“ Je to sbierka vyše sto protestantských svedectiev za mariánsku úctu.

V roku 1935 bola v Kolíne rozšírená tlačaná výzva k evanjelikom a otvorene sa od nich žiadalo, aby obnovili úctu mariánsku. Vo výzve bolo pripomenuté, že ľudstvo so záľubou uctieva matky veľkých mužov. Spomenutá je matka Goetheho, matka Grakchov, matka sv. Augustína, matka cisára Konštantína. Ešte aj mnohým iným ženám dostalo sa od ľudí zaslúženej pocty: Márii Terézii, Lujze Pruskej, Viktórii Anglickej a iným... Jediná tvorí výnimku, jediná zostáva zabudnutá, opomenutá, a to práve Panna Mária, Matka nášho Pána a Spasiteľa. I Luther, hoci bol proti Nej, predsa vo svojich mnohých chválospevoch ospevoval a obdivoval Jej vznešenú velebnosť... Napísal on i tieto slová: „Nijaká žena nie je tak svätá, ani nebola, ani nebude, ako Mária.“ Jedine len on sám vie o tom, prečo ju zo svojej cirkvi odstránil...

Keď je reč o nemeckých protestantských duchovných, spomenieme tu ešte pastora L o e h a, ktorý žiada, aby protestanti

znovu Pannu Máriu uctievali, velebili a milovali. — A u g u s t i žiada zavedenie mariánskych sviatkov. — Spisovateľ J u g n i k e l roku 1919 napísal tieto slová: „Evanjelická cirkev umiera od chladu. Musíme do nej späť uviesť matku: Máriu. Potom sa všetko v nej znovu zohreje.“ — Jezuita páter R o h konal raz misie v Hamburgu. Stretol sa tam s protestantským pastorom a ten sa ho spýtal: „Ako je to, že katolíci veselšie pozerajú na tento svet, ako my protestanti. U nás stretávame ľudí najviac so studenými tvármi.“ Misionár dal túto odpoveď: „To nie je nič čudného. Zakiaľ je v dome matka, nemôže byť ani jedno z detí nešťastné, lebo matka sa usiluje každému pomôcť. Ak však dievky matku stratily, je po ich veselosti a radosť. Vy protestanti ste si odstránili z domu najlepšiu matku, Máriu. My katolíci ju ešte máme. Preto my sme šťastní, a vy nie...“

„Potrebujeme Máriu“, týmito slovami volajú naši odpadlí oltárni bratia po Tej, ktorú ich zakladateľ odmrštil ako prepiatosť...

A keď pozrieme do Anglicka, Holandska a iných štátov, kde vnikla vlna protestantizmu, všade dnes nachodíme volanie po Márii a predovšetkým i tam najviac svoje oči ku Nej obracajú duchovní vodcovia, ako k svojej Hviezde... Cor M e e r e n s vydal v Holandsku propagačný spis „Vyznanie Panny Márie“, ktorý je naozajstnou obhajobou Matky Božej. Medzi iným píše: „Nemáme už mariánskych piesní, mariánskych sviatkov, mariánskych obrazov. Mária je u nás pokornou a sladkou tvárou, ktorá len raz v roku, o Vianociach vstupuje do popredia, aby však potom po celý rok bola zabudnutá. My protestanti sa ešte priveľmi spravujeme Starým zákonom. Nikto však nemôže prísť ku Kristovi, kto Ho neobdrží z rúk Máriiných.“ (Katolícka jednota, 1936, 12—13. leták 89.)

* *

JEŽIŠ NA RUKÁCH MÁRIINÝCH, JE NAŠÍM VELKŇAZOM.

Povzbudením pre nás sú slová koncilu:

„Carissimi in Christo fratres,
quare vos summopere hortamur, ut pietatem vestram erga Immaculatam Dei Matrem, quamvis magna hactenus fuerit, tamen augeatis... Contsat, ex hoc cultu, tamquam e proprio fonte, manare amorem erga Christum, dominum nos-

trum et eius vitae passionisque mysteria. Illam si extollimus, hunc extollimus. Illam si amamus, hunc amamus. Illi si confidimus, huic confidimus. Illam si invocamus, revera hunc invocamus. Illa enim intercedente, ipse interpellat pro nobis: atque cum petit illa, accipit . . . Pietas in Illam admiratio est eius virtutum easdemque imitandi desiderium." (Litterae synodicae patrum provincialis concilii westmonasteriensi, ad Sanctae Mariae apud Oscott habiti anno 1855. Mansi 47, 296—8.)

7. Dva príklady.

Dva príklady:

Prvý príklad. V sedemdesiatich rokoch minulého storočia žil v Mníchove katolícky kňaz, profesor a doktor bohovedy, clarissimus dominus, doktor Döllinger. Kňaz vzdelaný a seba-vedomý. Jeho hlava bola ozdobená aureolou vedy.

Roku 1869 svolal Pius IX. dvadsiaty všeobecný snem do Vatikánu, aby sa tam prerokovali súčasné páľčivé sociálne a vieroučné otázky. Na zasadnutie snemu pozvaných bolo mnoho vedcov, učencov a doktorov. Döllinger pozvaný nebol, hoci na to veľmi čakal. Urazilo ho to. Natoľko, že neuznal právoplatnosť snemu a ostro sa postavil proti jeho usneseniam a kánonom. Na vynesenie dogmy de Infallibilitate Romani Pontificis nepristal a na znak svojho protestu rozišiel sa s Rímom. Založil si novú cirkev: starokatolíkov...

Jeho priatelia a oltárni bratia trpko to znášali a radšej by ho boli videli smiereného s Rímom a s Bohom. — Tak v Mariazelli sa zdržujúci istý kňaz, každého kňaza k milostivému mariánskemu oltáru pristupujúceho prosil, aby vo svätej omši si spomenul na Döllingera. Prišiel do Mariazelli starý, skúsený kňaz. Keď počul prosbu za Döllingera, odpovedal zarmúteným hlasom: „Döllinger sa nevráti, lebo nectí Matku Kristovu...“

A Döllinger sa nevrátil. Umrel roku 1890. Neusnul v Pánu, ale zahynul, nesmierený, ako apostata a heretik. Súc ešte na smrteľnej posteli upozornený na svoju poslednú povinnosť voči Bohu a Rímu, ľahostajne povedal: „Ja by som to urobil, ale čo by na to povedaly noviny?“ (Fr. Kolář: „Duch svatý a Panna Maria“ 13.)

* *

Druhý príklad. Roku Pána 1838 zomieral autunský biskup Talleyrand. V dejinách je známy ako znamenitý francúzsky štátnik a politik, ale aj ako zradca cirkevných zákonov a práv. Traditor. Zradil i svoje kňazské svedomie, lebo žil životom civilným. — Rozumieme preto vzrušeniu, ktoré pojalo všetkých, čo ho poznali, keď sa totiž dozvedeli, že Talleyrand zomrel, smierený s Bohom a s cirkvou. Abbé Dupanloup (neskorší biskup v Orléane) spovedal zomierajúceho.

Keď o krátky čas pýtali sa Dupanloupa, ako je to možné, že Talleyrand sa smieril, on na to nedal priamu odpoveď. Lež vyňal zo škatuľky škapuliar Panny Márie. Ukázal ho. Nežne pobozkal. „Pozrite, Talleyrand bol ctiteľom Bohorodičky!“ (Rybák: „Panna Maria v plánu stvoření“, str. 76.)

* *

Qui autem docti fuerint, fulgebunt quasi splendor firmamenti, et qui ad justitiam erudiunt multos, quasi stellae in perpetuas aeternitates (Dan. 12, 3.) A ktorí učení budú, skvieť sa budú ako blesk oblohy...

* *

V riadkoch, ktoré čítame, skrýva sa veľký argument, dokazujúci starostlivú lásku Matky Ježišovej, ktorá vrátila a vracia apostatov a heretikov nazpät do cirkvi.

Prípád Talleyranda nie je ojedinelý...

Nedávno zomrelý slovenský kňaz, delegát pre púte Mariazellské spomína viacerých apostatov, ktorí prostredníctvom Mariazelli vrátili sa do svojej služby a do vinici Pánovej.

A koľkí tajnými a tichými cestami vrátili sa skrze Máriu k Ježišovi...

Keď apoštol Peter zhrešil, ku Nej prišiel a u Nej hľadal ochranu a uspokojenie. A Ona mu vyprosila milosť odpustenia a vyprostredkovala návrat k Synovi...

A podobne aj dnes...

PER MARIAM AD JESUM — kráčajú kňazi a vracajú sa nazpät k svojmu Majstrovi...

8. Sane extollere, nihil detrahere.

Tak ako všade, i v mariológii, sme vystavení nebezpečenstvu. Cesta mariológie má dva okraje, po ktorých kráčať neslobodno. Po týchto okrajoch kráčali všetci doterajší heretici, apostati, bludári a organizátori boja: „Nechceme, aby táto kráľovala nad nami.“ V dejinách mariológie sa o tom dočítame, že Márii bolo popierané i to, čo jej patrí, lenže našli sa i takí kňazi a civili, ktorí jej pridávali to, čo jej nepatrí a hrešili tak *per excessum*.

* *

Staroveké kresťanstvo veľmi horlive začalo uctievať Matku Kristovu. Úcta k Márii rástla so dňa na deň. Pravda, tak rapídne, že z toho povstal blud. Bludári, zvaní „kollyridiáni“, uctievali v Márii zjav úplne nadprirodzený, nebeský a Bohu rovný. Videli v nej akúsi bohyňu, ktorej máme byť povinní všetkým tým, čo aj samému Bohu. — Veľký mariánsky ctiteľ, biskup Epifanius, postavil sa proti takej prepiatosti a zdôraznil, že Mária je len čírym božím stvorením.

* *

Hodno poznamenať, že proti rapídnemu vzrastu mariánskej úcty postavil sa aj patriarcha Nestórius. Zaiste sa bál, že cirkev zhreší „*per excessum*“, a preto varoval: „Mária je len matkou Krista-človeka a nesmieme pripustiť, že je matkou Boha. Tak by sa zdalo, že ju robíme bohyňou.“ — Pre to medzi ctiteľmi Matky Kristovej nastal boj, ktorý sa skončil na efezskom sneme. Efezský snem dal Nestóriovi ústami 200 biskupov odpoveď a jeho učenie prehlásil za chybu *per defectum*. Blud bol odsúdený a celým Efezom ozývalo sa radostné volanie: „Mária je naozaj Matkou Božou.“

Táto veta je úplne súzvučná a harmonická s predošlou vetou: Mária je len čírym božím stvorením. Tajomstvo zlatej strednej cesty v mariológii je v pochopení obidvoch dogiem: Mária je naozaj Matkou Božou. Mária je naozaj ženou.

* *

Obozretní budme vo svojich kázňach a prednáškach. Ani pismom ani slovom neuberajme, ale ani nepridávajme. Caveant sacerdotes:

„Caveant vero praedicatores, ne in efferendo laudibus immaculatam Virginem, abrepti zelo qui non esset secundum scientiam, verbis excedant, et de Maria dicant, quae simplici creaturae non convenirent: memores Mariam fuisse praeservatam non iure naturae aut originis, sed intuitu meritorum Christi Jesu, salvatoris generis humani. Dignitatem Mariae sane **extollant**. Cum patribus dicant Mariam primam inter invisibiles et visibiles creaturas, cunctisque superiorem, et potestatem commendent illius, pre quam Deus nos totum habere voluit. Sed ne cultus Mariae exhibitus cultui Deo debito unquam aequiparari videatur, attendant. Quidquid habet Maria, in ea posuit Deus, a quo bona cuncta procedunt: et quaecumque nobis confert beneficia precibus obtinet. Quam si prudentiam in verbis tenuerint, nihil de excellentia et meritis Mariae **detrahant**, et nullam impiis occasionem praebeant venerationem Mariae tributam quasi modum excedat, impugnandi“. (Concilium Remense, 1857. nov. 18—25. caput XIV. Mansi 47, 564—566).

9. Nolumus HANC regnare super nos.

Nolumus HANC regnare super nos...

Pozrime i na tône z minulosti a na tých kňazov, čo boli nepriateľmi Márie a dali sa proti nej do boja pod židovským heslom: „Nolumus hanc regnare super nos. Nechceme, aby Táto kráľovala nad nami.“

Carihradský patriarcha Nestórius, Matke Kristovej popieral názov: „Theotokos“, čiže: Bohorodička. Alexandrijský patriarcha Cyril a ostatní kňazi prítomní spolu s ním na sne-me efezskom, bránili pravdu v mariológii. Už na prvej sessii, na prvom zasadnutí snemu, Nestórius bol nazvaný „os diaboli“. (Mansi 5, str. 450.) Ani jeho menom ho nechceli tam menovať, ale „infelix ille fidei inimicus“ (Mansi 5, 451.) Patriarcha Cyril mu poslal list, kde ho upozorňoval: „omnem scandalisasti ecclesiam et fermentum insolitae haereseos iniecisti populis“ (Mansi 5, 502.) — Zo snemu bol mu poslaný odsudzujúci spis — damnatio — s titulom: „Nestorio — novo Judae.“ (Mansi 5, 559).

Nestóriovi jeho odboj sa nevydaril. Bol premožený on sám i jeho blud. Nestórius bol síce mužom učeným a bezúhonným, ale prudkej a pyšnej povahy. Učil, že v Kristu sú nielen dve prirodzenosti, ale i dve osoby, jedna božská, a druhá ľudská. Panna Mária podľa jeho učenia porodila len človeka-Krista, v ktorom Boh prebýval a ktorý Bohom nebol. Nie je ona preto Bohorodičkou, ale len Kristorodičkou (Christotokos). — že toto jeho učenie nemilo sa dotklo kňazstva a veriaceho ľudu, dokazuje nám priebeh efezského snemu. Zasadnutie snemu trvalo od rána do noci. Ľud s túžbou a zvedavosťou čakal na výsledok. V neskorých večerných hodinách, keď bolo oznámené ľudu, že Nestórius je vyhlásený za bludára a Mária za ozajstnú Bohorodičku, ľud s horiacimi pochodňami oslavoval víťazstvo Matky Kristovej. — Nestorianizmus skoro celkom vymizol v ríši rímskej, ale nebezpečne sa rozšíril v Perzii, kde ešte i dnes má niekoľkých svojich prívržencov (chaldejskí kresťania). Sám pôvodca bludu, Nestórius, zomrel v opustenosti a ako hovorí povest', Boh ho potrestal hnilobou jazyka...

Ešte väčší scandalum v cirkevných dejinách vykonal nevďačný augustiniánsky mních, profesor univerzity vo Wittenbergu, Martin Luther. Nielen že so seba shodil rehoľnícke rúcho, ale zaviedol pohodlné učenie „evanjelická sloboda.“ Na vigíliu Všetichsvätých roku 1517 začal svoj boj proti cirkvi, ktorý sa začal šíriť veľmi rýchle a nebezpečne. Už r. 1525 celé Nemecko nachádzalo sa v domácej sedliackej vojne, keď pálené boly kostoly a kláštory a ostatné, čo Luther vynesением svojich 95 téz na dvere zámockého chrámu započal. Luther, ktorý sa stal kňazom preto, že sa naľakal blízkeho úderu hromu a zronený náhlou smrťou svojho priateľa, a tak išiel do kláštora bez vnútorného povolenia, za svoj nešťastný krok špatne sa pomstil cirkvi Kristovej. Celú cirkev a všetky jej ustanovizne vyhlásil za zbytočné. Odpustky, pôsty a dobré skutky vôbec nie sú potrebné. Omša nie je nijakou obetou, sviatosti nedávajú človeku nijakých milostí, nie je nijaký očistec, a medzi iným odmrštil aj Pannu Máriu, ako zbytočnosť a prepiatosť.

Akej povahy bol Luther? Bol mužom neobyčajnej výrečnosti a neúmornej činnosti, čo mu nepopierajú nijakí dejepisci. Obdarený bol dobrým vtipom a pracoval nezištne. Chýbala mu však pokora a povolanie ku kazateľskému stavu, ktorý, bohužiaľ, zastával. Pápeža nenávidel hrozne a nesmieriteľne. Jeho súkromný život nebol však taký, aby ho mohol ctiť, ako reformátora. Nielen jeho spolužitie s mníškou, Katarínou z Bóry, ale aj inak jeho nemravný život budil pohoršenie aj u jeho priamych stúpencov. Objektívny protestanti uznávali a uznávajú, že Luther urobil veľmi mylný krok. Odrpел to i on sám osobne. Zastihla ho ríšska kliatba, a nie súc si pred nikým istý, zakuklenými rytiermi bol dopravený na hrad Wartburg. Mnoho razy si robil výčitky pre neblahé následky svojho vystúpenia, lebo s bolesťou badal na vlastné oči ovocie prevratu. Ranený bol náhlou mŕtvicou v Eislebene r. 1546. Po jeho smrti jeho pozostalá rodina dostala sa do takej biedy, že bola odkázaná na podporu dánskeho kráľa, Kristiána III.

* *

Do ohromných nevidaných radostí, ktoré v celom katolíckom svete vyvolalo dogma o Nepoškvrnenom Počatí Panny Márie, roku 1854, bolo zasiate semeno rozbroja rukou kňaza z-skou. História nám zaznamenala týchto štyroch kňazov piapienských: Tenca, Grignani, Parona, Aquaroni. Títo nevedeli si vysvetliť článok o Nepoškvrnenom Počatí, a preto vydali protestný spis v Toríne roku 1858. — Praepositus

a rektor seminára mediolánskeho, dominus Josephus Marinoni, dal sa do boja s týmito ordinovanými nepriateľmi Márie. Poslal im štyri ostré listy. Vo štvrtom liste z roku 1858 medzi iným toto čítame: „...posteaquam solemnis definitio edita est, valent verba apostoli: Licet nos aut angelus de coelo evangeliset vobis praeterquam quod evangelizavimus vobis: anathema sit. Coeli et terra transibunt, non tamen dogma de Immaculata. Non est iam disputandum, sed credendum... Dignetur haec Virgo clementissima, cuius gloriam oppugnant, easdem in infausto tramite sistere et easdem verba verbis unigeniti sui similia audire facere: Saule, Saule, cur me perequeris? Durum est tibi contra stimulum calcitare.“

A skutočne, tvrdo im bolo proti Márii bojovať. Padli! Padol doteraz každý! Veta „Nechceme, aby TÁTO kráľovala nad nami“, usmrcuje svojich prívržencov. Smutno ranení svojou vlastnou zbraňou, priznávajú víťazstvo Tej, ktorá je veľkým znamením na nebi a na zemi...

10. Máriu potrebujeme v našej pastorácii.

Máriu potrebujeme v našej pastorácii.

1. S pomocou Panny Márie môžeme úspešne pracovať na obrátení hriešnikov. O našom Majstrovi hovorili: „tento prijíma hriešnikov“. A tak musia povedať i o nás. Lebo keď nie väčšina, tak istotne polovica našej pastorácie smeruje práve k tomu, aby sme pracovali na záchrane hriešnikov. — Pre hriešnikov Kristus stal sa človekom, narodiac sa z Márie Panny. Pre hriešnikov Kristus založil svoju Cirkev. Pre nich ustanovil sviatosti. Pre nich zomrel potupnou smrťou na dreve kríža. Pre nich poslal Ducha svätého a ponechá im ho až do konca sveta. Pre hriešnikov ustanovil večné kňazstvo Nového zákona a obdaril ho mimoriadnou mocou. Teda pre hriešnikov sme sa stali kňazmi. Je to povinnosť ťažká. Priznáva to každý kňaz. Nekladieme však dlane svoje na tvár, aby sme pred civilmi mohli utajiť svoju bolestnú povinnosť. My vieme, ako je rozsiaty kúkoľ medzi pšenitou a ako nesvedomití nájomníci nám rozoháňajú stádo. A čím horlivejšie sa chceme venovať tejto svojej službe, tým viac sa cítime vystavení neustálym útokom zlomyseľných ľudí a sme prenasledovaní večitou nenávisťou neznámych nepriateľov. My vo svojich kázňach kážeme o veľkom boji dobra a zla, a my sme to centrum, kde sa ten boj dobrých a zlých farníkov sústreďuje. Mnohokrát nemôžeme tak pracovať, ako by sme mali. Naša duchovná moc je prislabá na to, aby premohla zlomyseľnosť rozumu, spurnosť mysle a zátvrdlivosť srdca. Čo máme povedať po dlhých a nerozumných pastoračných bojoch? Nesmieme zabudnúť, že sme kňazmi a náš úradný charakter nesmie sa zatriasť ani pri úderoch najťažších! Prežívame bezradné chvíle, ale svojho práva na ochranu duše hriešnikovej sa nezriekame! V prenesenom slova smysle používame tu slov svätého Gregora: „Duriora saxis ad poenitentiam scindi nolunt“. Kňaza totiž všetko poslúcha: nebo a oblačky, lebo na jeho konsekračné slová pošlú Krista Pána pod spôsob chleba a vína. — More a voda, lebo na náš výrok smývajú dedičný hriech. — Poslúcha zem, lebo na naše požehnanie dáva úrodu. Poslúchajú chlieb a víno, lebo na naše slová zriekajú sa svojej podstaty. Poslúcha pe-

k l o, keď sa zrieka tých duší, ktoré mu vyrveme. Poslúcha nás sám diabol, lebo na naše „apage“ ustupuje porazený... Omnia nobis oboediunt, tantum corda peccatorum, saxis duriora, scindi nolunt...

Keď už my nestačíme, nezabúdame, že máme Pomoc. Tá, ktorá je Matkou pokolenia ľudského, nám mimoriadne pomáha! Nemyslíme si o sebe mnoho, keď sa trápime, keď niekoľko kázní povieme proti hriešnikom, alebo keď niekoľko omší odslúžime za ich obrátenie. To sme ešte mnoho nevykonali! Pan-
na Mária za tých hriešnikov viac vie vykonať! Jej materinský plášť je bezpečnejším útočiskom hriešnikov, než všetka naša námaha! Celý svet ju už cez devätnásť storočí pozná ako matku milosrdenstva a nazýva ju útočiskom hriešnikov. Refugium peccatorum.

„Nec abhorres peccatores,
sine quibus nunquam fores
tanto digna Filio.
Si non essent redimendi,
nulla Tibi pariendi
Redemptionem ratio.“

Po slovensky to znamená: „Ani sa neodvracaj od hriešnikov, lebo bez nich nikdy by si nebola hodná takého Syna. Keby ich nebolo treba vykúpiť, nebolo by pre teba nijakého dôvodu, aby si porodila Vykupiteľa.“ Tak píše Richard Laurentský. — Či jeho slová nie sú výzvou ku Panne Márii? A odpoveďou na túto výzvu bude súdna kniha Otca nebeského, kde sa dokáže, čo vykonala Mária za hriešnikov!

„Mária! Kto bojuje za hriešnikov toľko ako ty? Kto bráni nekajúcich tak ako ty?“ (sv. Germán).

Malý príklad z pastorácie:

František Regis mal pripraviť na kresťanskú smrť na smrť odsúdeného vraha. Človeka bezbožného a zatvrdlivého. Nebo mu sľuboval, milosrdenstvo božie mu ponúkal, peklom sa vyhrožoval, ale úspech nedosiahol! Čo mal napokon už začať? Vytiahol z breviára obrázok Panny Márie a opýtal sa zatvrdlivého hriešnika:

- Poznáš túto?
- Poznám.
- Hľa, táto ťa miluje.
- Tak ma ešte nepozná.
- O dobre ťa ona pozná.

— Tak nevie, že som ja kedysi potupoval náboženstvo.

— Vie.

— Ale nevie, že som ja preliť nevinnú krv.

— Aj to vie.

— A ešte ma miluje?

— Áno. Miluje...

— Je to pravda, čo hovoríš?

— Skôr nebo a zem pominú, než by malo pominúť jediné slovo Kristovo. A on aj ku tebe povedal s kríža: Hľa, tvoja matka!

— Moja? Matka?

— Áno, i tvoja.

— Ona, že by so mnou mala sústrasť a mňa milovala... ako matka?

— Áno. Má...

Po týchto slovách obmäkčilo sa srdce vraha a on ako kajúci lotor smieril sa s Bohom. Útočište hriešnikov zvíťazilo.

Máme i my veľkých a zatvrdlivých hriešnikov vo svojej farnosti? Odporučili sme ich, po svojej zbytočnej námahe -- pod ochranu Panny Márie? Urobme tak a verme pevne, že to, čo nie je nám možno prekonať, je závislé ešte na tej, ktorá môže, vie a chce pomáhať!

2. Úctou mariánskou podarí sa nám inovercov priviesť ku konverzii a apostatov nazpäť do lona cirkvi. „Nullus hactenus inventus est haereticus et ab ecclesia catholica profugus, qui se amicum honoribus huius matris admirabilis praebeisset: nec ullus unquam in haeresim prolapsus est, qui hanc misericordissimam Matrem ac communem omnium fidelium christianorum Protectoricem cultu debito est veneratus.“ (Franc. Erasmus Preiss: „Veritas christianae... fidei vere divina“ Sandomiriae 1788.) — Náboženské časopisy a rôzne kazateľské alebo i meditačné príručky dávajú nám možnosť z mnohých-mnohých príkladov sa presvedčiť, ako nám kňazom Panna Mária pomáha do Kristovho ovčínca privádzať inovercov a rozmanitých poblúdilcov. Aspoň niekoľko príkladov aj my tu spomenieme:

Dňa 26. januára 1842 vstúpil do Cirkvi židovský spisovateľ A. Ratisbonne. Ešte ako Žid pricestoval raz do Ríma, aby tam našiel čím viac materiálu proti Cirkvi, a potom svojím známym jedovatým spôsobom vysmial sa všetkému katolíckemu. V Ríme sa stretol so svojím starým známym, Teodorom de Bussiè-re. Bussiè-re bol rodený protestant, ale roku 1837 konvertoval. Pôsobí chcel i na svojho priateľa Ratisbonna, a preto mu po-

daroval medailón Panny Márie. Medailón prijal s úsmevom a v nádeji, že niekedy si z neho urobí dobrý žart... Bolo to práve o desať dní, čiže 26. januára 1842, keď si z dlhej chvíle šiel pozrieť v Ríme kostol sv. Ondreja. Zdržoval sa tam však veľmi dlho. Z jeho zaujatosti vyrušil ho priateľ Bussiére. „Nič ma nezaujímalo. Nič som nevidel, len jedno... Bussiére ma prebudil. Chytil som medailón a pobožkal“, tak píše Ratisbonne o tej rozhodnej chvíli. Zomrel 6. mája 1884 ako katolícky kňaz. (Vondruška: „Životy svatých“.)

Protestant, slobodomurár a revolucionár, František Š u - s e l k a, narodený 1811 v Budejoviciach, prežil život veľmi ťažký a nespokojný a po trpkých skúsenostiach našiel konečne pokoj a smierenie u Panny Márie. Vypráva o tom vo svojom životopise takto: „Úcta k Rodičke Božej bola nebeským svetlom môjho detstva a prvej mladosti. Jej som ďakoval za pravý pokoj s Bohom, svoju radosť, ba blaženosť. Preto oddával som sa jej vždy s väčšou a väčšou vrúcnosťou a tešil som sa nádejou, že celý život budem používať toto omilostenie... A keď som začal kolísať v katolíckej viere vôbec, popustil som aj v úcte mariánskej. Odpadol som od najblahoslavennejšej Panny Márie prv ako od katolíckej cirkvi. Bez toho odpadu nebol by som býval múdrou vodkyňou zachránený z labyrintu pochybností a na jej príhovor milosťou viery obdarený. Pretože som prestal uctievať Matku Božiu, zhaslo vo mne svetlo duchovného a vnútorného života. Pokoj a vnútorná radosť boli preč, a toho pokoja som v protestantizme, ktorý, bohužiaľ, úctu k Panně Márii si nepodržal, nenašiel. Túžil som vrúčne, aby sa vrátili časy, keď som sa modlieval k nebeskej Matke. Aj ako odpadlík putoval som usilovne na mariánske miesta, aj do Mariazellu, a prosil som Pannu požehnanú, za príhovor, aby som sa obrátil. Ale tejto milosti malo sa mi dostať až neskôršie, keď som totiž spoznal šťastlivý účinok príhovoru Panny Márie... Návratu do cirkvi ďakujem pôsobnosti najsvätejšej Panny, čo som tak obdivuhodne zakúsil.“ (Jozef Rybák S. J.: „Panna Maria v plánu stvoření a její působení na lidstvo“, 1926, str. 122—125. Hattler: „Herz Mariä“).

Ruský šľachtic Sergius S ě c u l a p n i k o v roku 1840 zriekol sa ruskej schizmy a prijatý bol do katolíckej cirkvi. „Matka Božia spravovala moje kroky“ priznal sám o sebe, a preto z vďačnosti dal sa zapísať do Bratstva nepoškvrneného srdca Panny Márie. Keďže za jeho prestúpenie hrozila mu „Sibír“, ušiel z Ruska do Paríža. Ani tam nebol istý pred ruskými

špehúnmi, a preto ušiel do Nanzigu. Stal sa kňazom a ako misionár pôsobil v Amerike v diecézi Buffalo. (Sr. Dr. Räre, „Konvertiten seit der Reformat.“ Jozef Rybák: „Panna Mária v plánu stvoření a její působení na lidstvo.“ str. 133—135.)

Protestantský barón Emil Bülow píše o sebe: „Narodil som sa 30-ho mája 1817 v Meklenburku ako syn početnej rodiny, v ktorej podľa starého zvyku panovaly: počestnosť, poriadok, spojené s láskou, ale o náboženstve nebolo ani reči. Všetky náboženstvá platily za rovnaké a o katechizme nevedelo sa ničoho v celom meste. Pretože som mal domáceho učiteľa, vstúpil som hneď do piatej triedy verejného gymnázia a rástol som bez vyučovania náboženstva, ale nie bez viery, ktorej sa mi dostalo, i keď len protestantským, ale predsa platným krstom. Venoval som sa vyšším štúdiám, hlavne právnickým a po ich skončení viedol som život nevypovedateľne špatný. Nemôžem a nesmiem sa o ňom rozpisovať. Ale predsa jedno veľké dobrodenie mi to prinieslo: myšlienku a úmysel prestúpiť do cirkvi katolíckej. Hlavne tri okolnosti to boli, ktoré ma k tomu priviedly: rástla vo mne ošklivosť nad mojím ľahkomyselným a neužitočným životom, bol to prevrat všetkých pomerov v roku 1848 a napokon moja známosť s inými mladými protestantmi, ktorí už vstúpili do katolíckej cirkvi. Medzi nimi bol predovšetkým barón Volgesang, s ktorým som bol v dôvernom priateľstve. Rozhodli sme sa z presvedčenia, že sa musíme stať katolíkmi. Vogelsang urobil začiatok, Bülow ešte však váhal. Ale moje rozhodnutie urýchlila udalosť zo dňa 29. apríla 1851, keď došla zpráva, že v istej záležitosti, v ktorej som bol zapletený, hrozí mi nebezpečenstvo. Čo mám robiť? S pohľadom k nebesám som zvolal: Môj Bože, keď ma z tohto nešťastia vyslobodíš, stanem sa katolíkom! A skutočne, za niekoľko dní záležitosť ticho prešla... Barón Volgesang viedol ma dňa 7. mája do jezuitského kláštora k pátrovi Rinnowi, ktorý ma priateľsky prijal a vyzval, aby som druhého dňa začal trojdenné exercície. Večer vzal ma Volgesang so sebou na májovú pobožnosť, ktorá sa odbavovala v jezuitskom kostole. Videl som krásne ozdobený a skvele ožiarený oltár a mnoho ľudí. Počúval som kázeň pátra Thainera o prednostiach Matky Božej. Toto je teda tá úcta mariánska — tak som si vtedy myslel — ktorá Pána Boha okráda o jeho česť a prenáša ju na tvora? Ale čoskoro som ináč smýšľal o Matke Božej. Skľúčený vrátil som sa do hostinca a tak sa mi zdalo, že som ja obetný baránok, ktorého vedú na zabitie. Ale už som sa nechcel domov vrátiť, lebo som slú-

bil, že sa stanem katolíkom. Musel som a chcel som. — Nasledujúceho dňa išiel som s ťažkým srdcom do kláštora. Bola mi určená izbička a bolo mi povedané, že páter Rinn príde hneď. Bol som teda v izbičke sám, pokojný a studený. Ako som sa obzeral po izbičke, zbadal som nad kľakátkom obraz Matky Božej. Ako by bolo do mňa niečo vošlo! Kľakol som pred obrazom na kolená a naplnený hlbokou ľútosťou, prelieval som hojné slzy. Od tej chvíle bol zo mňa iný človek. Páter Rinn vstúpil a pýtal sa ma: „Čo je vám?“ Iného som nevedel povedať, len: „som veľký hriešnik.“ ... O niečo neskôr som začal duchovné cvičenia ... Dňa 11. mája som konal prvú spoveď. Po spovedi pýtal som sa: „Som teraz katolíkom?“ A páter mi povedal: „Áno. To je dielo Matky Božej.“ A obdivuhodný pokoj opanoval moje srdce.“ (Rybák: „Panna Maria v plánu stvoření a její působení na lidstvo“, str. 135—139. — P. Pamer, P. Bülow S. J. Konvertitenbild, Innsbruck 1924, Rauch.)

Anglická konvertitka Ech. St. Barbe na otázku, ako sa stala katolíčkou, odpovedala: „Som katolíčkou, lebo sa za mňa modlia cudzí ľudia, hlavne môj priateľ a že za mňa orodovala Panna Mária.“ Keď ešte bola malým dievčatkom, jej pestúnka naučila ju modlitbu „Zdravas Mária“ a túto sa rada modlievala. Neskôr spoznala sa s katolíkmi, ktorí sa za ňu modlievali. Spriatelila sa s mladíkom, ktorý sa stal kňazom a obetoval denne pri sv. omši za ňu memento. Týmto okolnostiam pripisuje svoje obrátenie. („Kat. jednota žien“ 1932, november, str. 18.)

Z nespočítateľného počtu príkladov je nám dokázané, že Matka Božej milosti pomáha rozkolníkom, inovercom, apostatom a heretikom, aby mohli nájsť cestu do pravej cirkvi. Skrze Máriu dostávajú oni všetku milosť a ich obrátenie je dielom Matky Ježišovej. Panna Mária však na to používa, ako nástroj, **dobrého, zbožného kňaza**. Našou povinnosťou je byť preto dobrými mariánskymi ctiteľmi. Pomocou dobrých, múdrych a praktických kňazov Matka Kristova pomáha utvoriť jeden „ovčinec“ na svete ...

3. Máriu potrebujeme v našej pastoračii medzi mládežou. Sme temer všetci duchovnými radcami Hlinkovej mládeže. Štát nám ponechal duchovný dozor nad sjednotenými spolkami, a to preto, lebo verí, že z mládeže mu vychováme mužov a ženy, ktorí budú čistého srdca, charakterného správania a povedomia zodpovednosti za svoje povolanie! Keby sme sa nevedeli časove a prakticky o terajšiu mládež starať, nielen že nás nebudú pokladať za úplných kňazov, ale nás ako nepotrebných

odmrštia a naše právo na mládež prejde do rúk iných! Za povzbudzujúci príklad nech nám slúži zakladateľ redemptoristov, Alfons Ligouri, o ktorého úspešnej pastorizácii nepochybujeme. Alfons dobre vedel, že úcta k Panne Márii je mocným prostriedkom nielen dokonalosti, ale i nápravy, a preto túto pobožnosť obzvlášť širil. K Panne Márii mal detinskú a vrúcnu úctu. Ako deväťročný stal sa členom mariánskej družiny. V svojej mladosti urobil sľub, pomodliť sa každý deň ruženec, a v sobotu sa postievať! Aj ako kňazovi tajomstvá svätého ruženca boli príjemnou potechou. Ako kňaz ostal verný Márii, ktorú uctieval vo svojej mladosti. Mariánsku úctu pokladal za jeden z hlavných prostriedkov úspešného apoštolátu, a preto horlive zakladal mariánske družiny. Mariánske spolky pokladal za záchrannú archu Noemovu, za vežu Dávidovu, ktorá je opevnená tisíc štítmi. Bol toho presvedčenia, že dvadsať členov mariánskej družiny dohromady spácha menej hriechov, ako jeden nečlen. (Spáčil: „Zo života priateľov Krista Pána“, str. 282—284.) — Vo svojej namáhavej práci medzi mládežou nesieme ani ja zabudnúť na Pannu Máriu! Budem vždy pod jej ochranu odporúčať dievčatá a chlapcov na mňa sverených! Budem sa k Nej za nich modliť, budem im o Nej častejšie kázať a povzbudzovať ich nasledovať jej čistotu a poslušnosť. Pomoc Panny Márie nevystane a taká bude, ako si ju zaslúžim a vyprosím!

„Koľko je mladých Iudí, čo sa pobožnosťou k Panne Márii, zachovali čistými ako anjeli.“ (Alfons.)

Španielsky spisovateľ Calderon napísal drámu, zvanú „A Maria el corazon“, čiže „Srdce patrí Márii.“ Podľa tejto drámy pútnik vo veľkom oduševnení nesie si svoje srdce do Loretta a oddáva ho Panne Márii. Posledné slová drámy vraví pútnik ku poslucháčom, nech si aj oni srdce stále v ruke držia a venujú Panne Márii! Pochopiť túto drámu mali by sme si vychovávať našu mládež. Hannibal mal deväť rokov, a už položil svoju malú ručičku na oltár a prisahal, že nikdy nebude priateľom Rimanom. Túto svoju prisahu aj dodržal. Podobne prisahajú aj mariánski kongreganisti, že budú bojovať pod nepoškrvnitou, bielou zástavou, a že nikdy sa nespriatelí s tým, ktorému Mária hlavu rozdlávila. (Puntigam „V búrkach mladosti“, str. 120.)

Nakoľko medzi našou mládežou je rozšírená úcta k Panne Márii, to je naša zásluha, alebo — vina!

V istom meste severného Nemecka radili sa šľachetní mu-

žovia a ženy, ako by mali bojovať proti rastúcej nemravnosti mládeže. Radilo sa mnoho a všeličo... Medzi iným povstal aj istý protestantský pastor a povedal prítomným katolíkom: „Čo potrebujete vy katolíci? Veď vy máte pre mládež mariánsku úctu!“

Táto úcta bude záchranou mládeže! Lenže kňazi musia ku tomu siahnuť!

Svätá Panna panien, Matka najčistejšia, Matka najčistotnejšia, Matka neporušená, Kráľovná panien, Kráľovná bez poškrvny počatá! Pomáhaj nám!!

* *

4. Mariánska úcta má nesmierny význam aj v ženskej pastorácii, čoho si musia byť kňazi vždy vedomí!

Ženy majú rady Pannu Máriu. Rady počúvajú kázne o Nej a na jej sviatky ochotne navštevujú kostoly a pristupujú k sv. sviatostiam! Prečo? To je nielen ich povaha, ale aj uznanie, že Panne Márii ďakujú za svoje spoločenské postavenie, za svoju rovnocennosť s mužom a že Ona sa stala obnoviteľkou ženského pokolenia. Mária je žena, odená slnkom, s dvanástimi hviezdami na hlave a víťazne šliapajúca po hadovi! „Požehnaná medzi ženami, žena-spasiteľka! Pravá žena a nad ženy požehnaná! Požehnaná a nad požehnané vyvolená! Vyvolená a nad vyvolené jediná!“ (sv. Bernard). Mariánska úcta je záchranou čistoty našich dievčat a cti našich matiek! Nebeská Matka s Ježiškom na rukách je najkrajší vzor v ženskom svete! Mariánska úcta nielen že povzniesla ženu a posilnila ju vo všetkom „**sväťou emancipáciou**“, ale aj v mužovi prebudila celkom nový spôsob úcty voči žene a voči matke! „Od tých čias, čo prvý raz muž sklonil svoje koleno pred Madonnou, začína sa úcta voči žene.“ (Karolína Světlá.)

„Facta est Maria feminarum restauratrix, quia per Ipsam a ruina primae maledictionis probantur esse subtractae“ (Fulgentius). Ženy a predovšetkým matky sú základnými piliermi v našej pastorácii. Šírme mariánsku úctu medzi nimi a zachráňme si ich!

* *

Pre väčší pastoračný úspech je nám potrebné vedieť aj tie dôvody, pre ktoré musíme mariologiu medzi svojimi veriacimi rozširovať. Sú to takzvaní „stimuli ad colendam Deiparam“. Uvedieme ich pätnásť:

— propter eius insignem dignitatem: est Mater Dei.

— propter insignem eius sanctitatem: superat angelos et omnes sanctos.

— propter eximiam erga nos bonitatem: nemo tam Mater!

— quia cultus, qui Mariae exhibitur, gratissimus est Deo.

— quia gratos nos debemus praebere erga Mariam ob beneficia pene innumera, quae per eam a Deo accepimus.

— quia cultus ille est nobis utilissimus: praeseverat enim nos a multis malis a procurat nobis innumera bona.

— quia mens Ecclesiae est, ut cultu speciali colamus Mariam.

— quia nihil enixius a ss. patribus et vitae spiritualis magistris commendatur.

— quia omnes eximie sancti excelluerunt sua in Mariam devotione.

— quia devotio erga Mariam est devotio omnium Christianorum.

— quia hostis salutis eiusque asseclae abhorent hanc devotionem.

— quia esse devotum Mariae est signum et quasi pignus praedestinationis, seu futurae salutis.

— Nullo unquam peccato fuerit inquinata.

— Deus irrisores et contempfores huius veritatis toties severissime punivit.

— Devotio erga beatam Virginem est optimum medium perfectionis attingendae.

(Pivých dvanásť dôvodov udáva jezuita Gilliods. Trinásty a štrnásty je prevzatý z Drvackého, Ostrihom 1791. Posledný dôvod je výpoveďou Arnošta Dubois. Ten posledný dôvod pripomína nám náš osobný prospech. Z úcty k Panne Márii mnoho oschu a odmeny čerpajú kňazi. Snažme sa, aby sme dosiahli a keď iným o Márii kážeme, my sami od nej zavrhnutí neboli!)

11. Hortamur sacerdotes.

Hortamur sacerdotes:

Z úst kňaza bolo povedané: „Exhausta praedicandi materia. difficile est ad populum de Maria dicere.“ Ťažko je veri-
cim o Márii kázať. — Prijať túto námietku? Nemôžeme! Také
niečo povedať, zneje neprijemne, a hlavne z úst kňaza. Prijem-
nejšie sa nám počúvajú slová biskupa T a r a s i a : „Quibus te
laudibus cumulamur, o Maria? O puella immaculata, o virgo
impolluta, o mulierum ornamentum, filiarum nitor!... Abelis
purissima oblatio, ...immaculatum sacrificium... secundae
regenerationis apud Deum conciliatio. Tu regni et sacerdotii
Melchisedech perillustris splendor... Tu Isaac novum sacrifi-
cium et rationale holocaustum... Ave apostolorum auditus
per totum orbem sonus. Ave causa salutis omnium mortalium.
Ave regina pacis, conciliatrix. Ave mediatrix omnium, qui sub
Coelo sunt. Ave totius orbis reparatio.“ (Breviarium, pars hie-
malis, die 12. Dec. De V. die infra Oct. Conc. Immac. Homilia
nocturni III. — V tejto homílii nájdeme na každý mariánsky
sviatok súcu myšlienku aj pre seba, ale aj pre kázeň našim ve-
riacim! **V homílii nájdeme mnoho výrazov o vzťahu Márie ku
kňazstvu...**)

Uvedenú námietku direktne odsudzuje jezuita Gilli o d s
takto: „Nec quis sibi in animum inducat, difficile esse de lau-
dibus Mariae ad populum dicere, quasi exhausta esset dicendi
materia: nam quomodo deesse posset materia laudis in
Ea, quae est super omnem laudem, et cuius laus quasi fons pe-
rennis et indeficiens exauriri nequit?? Nec nova proponenda
semper, sed saepius dicta novo modo proferantur. Dein laudem
Mariae audire semper gratum est filio amanti Matrem, etiamsi
centies repeterentur.“ (Augustus Gilliods, S. J. „Stimuli a co-
lendam Deiparam.“ In prologo pius auctor haec verba habet.)

* *

„Studium adeo laudandum (cultus beatæ Mariae) sacri
verbi praecones et qui curam gerunt animarum non sinant de-
ficere: sed magis ac magis devotioni erga Virginem Mariam fo-
vendae et in dies promovendae incumbant; eximias Ipsius prae-

rogativas praesertim Immaculatam conceptionem fidelibus iuxta doctrinam ecclesiae accurate exponant. Indeque maiorem fiduciam et amorem excitare conentur in eam, quam nunc fides catholica docet tam speciali privilegio fuisse adornatam. Et quo facilius contra errores qui temporibus nostris lugendum in modum grasantur, fideles praemunire possint, exponere satagant, dogmatis istius definitione, impugnatim nimis dogma peccati originalis aperte firmari; cum sola Maria excepta fuisse non possit quin inde pateat omnes homines labe originali infectos esse; manifestum fieri ecclesiam catholicam, sicut in diebus antiquis, in integra vita frui, auctoritate pollere, unitate fulciri, ita ut merito de Maria dictum intendamus: Te dixerit Dominus in vulnere capitis principis inimicorum nostrorum..." (Concilium Remense, 1857, nov. 18—25. Mansi 47, 564—566.)

* *

V Ostrihome roku 1858 sept. 19. okt. 3. bol zadržaný všeobecný koncil, na ktorom byly dané pre kňazov direktívy, ako treba úctu k Panne Márii udržiavať a rozširovať. „De cultu Beatae Mariae Virginis fovendo et augendo.“ Decreta concilii: ... „Impensius hortamur curatos:

1. ut excelsas prerogativas Virginis Mariae in publicis institutionibus, praeprimis eius cultui sacris festivitatibus, omni cum claritate et argumentorum pondere proponant et enucleent.

2. ut omni sabbato ad vesperam cum populo, pulsu campanae ad ecclesiam convocato, rosarium cum congruis mysteriis clara voce orent, et ei accomoda de beatissima Matre cantica subnectant, adnitanturque ut in eius festivitatibus e fidelibus quo plures ad sacramenta accedant.

3. ut a sede apostolica probatae sodalitates, quales imprimis sunt ab Immaculato Corde Mariae, et sanctissimi Rosarii, in quantum iam in permultis locis existunt, sedulo foveantur, et ubi, necdum coadunatae essent, inducantur.

4. Providebunt patres, ut devotio in honorem magnae dominae nostrae per decursum mensis Maii peculiariter foveatur, et in litaniis lauretaniis „Regina sine labe originali concepta“ addatur.

5. Denique ut ipsi presbyteri sacra aemulatione festinent cum suis fidelibus coalescere in societatem sub nomine

Coronae sacrae, hortante beatissimo Pio IX., ad augendum cultum Marianum constabilitam..." (Mansi 47, 672—673. Concilium Strigoniense.)

* *

... „Crescat in dies in nostrorum omnium animis fervens in Mariam ab omni labe immunem devotio, firma fiducia, filialis affectio. Luceat in vita candor praecipuus castitatis, humilitatis eximius nitor, in Deum accensus amor, in proximos prompta dilectio, ut speculum nosmetipsos exhibeamus virtutum, quas gloriae absolutissimae sermo in Maria coelestis coronavit Pater". (Concilium westmonasteriense, 1855, julii 2—15. Mansi 47, 272—273.)

* *

„Quare vos summopere hortamur, carissimi in Christo, ut pietatem vestram erga immaculatam Dei Matrem, quamvis magna hactenus fuerit, tamen augeatis... Haec pietas inspiratrix est humilitati, tutrix integritatis, divinae caritatis nutrix. Eadem actiones nostras lenitate temperat, preces fiducia condit, pias exercitationes auget, nosque ad sancta sacramenta magis frequentanda et ad lucrandas ecclesiae indulgentias allicit... Profecto sacella nostra atque templa hoc titulo insignita testes erunt posteris, quam eximie is cultus nobis carus fuerit; verum nostra fervens atque intima pietas, nostrae vitae sanctimonia, nostra incensa religionis studia ex huius suavissimi mysterii cultu hausta, felicior etiam erunt haereditas, futuris hominum aetatibus, quae huic in propaganda ecclesia Dei succedent, a nobis relictas..." (Mansi 47, 296—298. — Litterae synodicae patrum provincialis concilii westmonasteriensi ad Sanctae Mariae apud Oscott habiti anno 1855.)

* *

„Usitatissimum precationis genus quo erga Virginem immaculatam amoris et reverentiae testimonium exhibemus, quod vulgato nomine rosarium appellari solet, et piam consuetudinem salutandi eandem beatam Virginem ad campanae signum mane, meridie et vespere; necnon puchrum et fructuosum cultum, quo per integrum mensem Maii honoratur Maria, promovere curent sacerdotes nostri! Saepe in memoriam revocent ipsi sacerdotes verba s. Bernardi: Si insurgant venti tentationum (hom. 2. super Missus est...) et praeclara verba, quae in memoriale vitae sacerdotalis leguntur: Beatus ille sacerdos, qui servus est Mariae, ipsique servos congregat. Beatus populus, qui eam colit! Hi accipient benedictionem a Domino, de rore

coeli et de pinguedine terrae, gratiam in hoc saeculo et gloriam in futuro. Servus Mariae non peribit." (Concilium Tuamense III., 1858, augusti 10—15. Decreta concilii. De quibusdam fidelium devotionibus. Mansi 47, 612.)

* *

„Ast non ei sit (i. e. sacerdoti), privatis vacare devotionis exercitiis, sed cultum Mariae in aliis promovere omni ope satagat. Adeoque devotionem erga b. v. Mariam parvulis instillare, stabilire in iuvenibus, et omnibus tum in contionibus publicis tum in privatis colloquiis commendare non cesset" (Aug. Gilliods S. J.: „Stimuli" ...)

* *

Emericus Bende, episcopus Nitriensis, anno 1893, occasione canonicae suae in sedem episcopalem introductionis ad clerum dioecesanum sermonem pastorem habuit.

... „Impense colenda B. Virgo Maria. Quum demum nulli dubium est, quin totum ad gloriam laudis pertineat, quidquid digne Genitrici suae impensum fuerit, tenere amabitis et impense coletis b. Virginem Mariam, electam filiam Patris, Matrem virginem Filii, Sponsam purissimi Spiritus sancti. Sed et cultum eiusdem beatissimae Matris nostrae in grege omni conatu pietatis et pastoralis zeli promovebitis" ... („Sermo Pastoralis" 1893, pag. 30—31.)

* *

Pripojif treba ešte Codex Juris Canonici: 125 § 2°. To je naše mariánske zákonodarstvo. Plňme ho ochotne, ako dobré dietky z lásky k svojej Matke! Vykonajme si dokonale svoju povinnosť voči Márii keď stojíme na kazateľnici, nezabúdajme na ňu vo spovedelnici, vyprávajme o nej školským dietkam, jej sviatky a pamätné dni nenechajme medzi našimi veriacimi len tak ľahostajne prejsť. Pracujme pre ňu aj v časopisoch! Musíme byť pre Máriu novozákonnými druidmi. Druidi, slávni galskí kňazi, v prvom storočí pred Kristom, vystavili svätyňu, ktorá mala na sebe nápis: „Virgini pariturae." — My, novozákonní druidi, postavíť musíme zo srdca našich veriacich duchovnú mariánsku svätyňu, ktorej základnými piliermi budeme my.

Prozreteľnosť božská spravodlivého Jozefa dala za panického ženícha Panne Márii, aby jej bol po celý život vernou

láskou oddaný, aby jej slúžil, a aby jej česť hájil pred svetom. Podobne aj my kňazi máme za povinnosť hájiť česť a výsady Matky Ježišovej proti neveriacemu svetu, ktorý popiera jej nepoškvrnené počatie, ba aj jej ustavičné panenstvo a vysmieva sa jej úcte. Aj my musíme sa vinúť k Najsvätejšej a Najčistejšej detinskej úctou, a láskou a medzi veriacimi rozširovať úctu a pobožnosť k Nej. (Spáčil: „Zo života priateľov Krista Pána“, str. 113—114.)

12. Mariánske maličkosti zo života kňazov.

Čnosti, a život ľudský vôbec, nemôžeme hodnotiť podľa mimoriadnosti, ale podľa každodennosti. Naše každodennosti sú maličkosťami a niekedy malichernosťami, a práve ony nás robia veľkými... Mnoho razy by sme chceli byť anjelmi v nebi a nedbáme na svoju menšiu povinnosť: byť riadnymi ľuďmi na zemi. To, čo zvykneme robiť každodenne a často, to chceme menovať: *p r a x*. Také praktické a vážne maličkosti, týkajúce sa úcty mariánskej, nachádzame v životopise každého dobrého kňaza:

Biskup Karol Boromejský (zomr. 1584) nariadil vo svojom biskupstve, aby obraz Matky Kristovej bol vyvesený nad vchodom do chrámu. Ruženec modlieval sa kolenačky.

Hilaris sacerdos, Filip Neri, Pannu Máriu volával sladkým, nežným pomenovaním: „Mia mamma“.

Jezuita, páter Roh, horlivý mariolog, na smrteľnej posteli povedal svojim priateľom: „Mám už 60 rokov, a predsa každý deň potrebujem Matku. Nemôžem žiť bez nej.“

K pátrovi Mikulášovi Zucchimu v Ríme prišiel na spoveď mladík, oddaný nečistým skutkom, ale mal dobrú vôľu polepšiť sa. Spovedelník posilnil ho v jeho dobrom úmysle a veľmi mu odporúčal modlitbu k Bohorodičke. Za pokánie mu uložil, aby každodenne, až do budúcej spovede, modlil sa ráno, keď vstane, a večer, keď si bude mať ísť ľahnúť, ku cti k Bohorodičke jedno „Zdravas“ a aby sa úplne odporúčal do jej ochrany. Mladík svedomite konal uložené pokánie. Ex debilitate však znovu upadal do starých hriechov. Neznechutil sa a svoje modlitby k Panne Márii i naďalej konal. Do Ríma neprišiel za niekoľko rokov... Keď konečne znovu navštívil Rím, prišiel k Zucchimu a plný radosti povedal: „Zvífazil som nad hriechom. Modlitbe Zdravas Mária to pripisujem.“

Kňaz Gerard (zomr. 1047) každú sobotu celebróval pri mariánskom oltári. Svojim veriacim prikázal, aby Pannu Máriu volali menom „Naša Pani“ a aby vždy uklonili hlavu, keď vyslovujú jej meno.

Biskup Bossuet svoju úctu k Márii vyjadril vo výraznej vete: „Marie, est un Jésus commencé.“

O Alfonsovi Ligouri čítame, že ako 9-ročný už bol mariánskym sodálom. Vo svojej mladosti urobil sľub, že každodenne sa bude modlievať ruženec. Tajomstvá sv. ruženca boli mu aj v ťažkých dňoch staroby útechou. K úcte Panny Márie postieval sa každú sobotu. Jeho „Chvály mariánske“ patria medzi najkrajšie spisy mariologie. Hovorieval, že jedno zdravas viac váži, ako všetky poklady sveta. Pri počutí mena Panny Márie, sklonil svoju hlavu a jej meno si písaval na záhlavie listov a kníh. Mariánsku úctu pokladal za najlepší prostriedok pastorácie. — „Keď vyjde zora, ustupuje tma: tak s pobožnosťou k Márii ustupujú hriechy“ sú jeho pamätné slová.

Keď pápež Klement VIII. po prvý raz si obliekol pápežské rúcho, hneď hľadal svoj ruženec. Nechal si ho totiž v kardinálskom obleku. Aj ostatní naši Veľkňazi a nástupci Petra, sú dobre a najpríkladnejšie zapísaní v dejinách mariologie. Gregor XVI., Mikuláš V., Lev XIII., Pius X., Urban VIII. . . O Piovi IX. uvádzame, že po vyhlásení dogmy o Nepoškvrnenom počatí Panny Márie, nazvaný bol „pontifex immaculatae“ . . . „Non desinunt hymni gloriae Maria et plausus Pio Magno, qui titulum Pontificis Immaculatae obtinere meruit. Ab augusto nomine Mariae nunquam disiungi potest nomen Pii IX., gloriam eiusdem promoventis. Non posse glorificare Mariam, quin immortalis Pius IX. honoretur. — Mariam, Romam, Pium IX.“ (Unita cattolica, Torino 1877, pag. 62.)

Rodák zo Sliezska, jezuita a vojenský kňaz Vavrinec Pašok, bol roku 1642 v bitke u Breitenfeldu zastrelený, keď na vyzvanie jedného protestantského vojaka, nechcel zaprieť svoju úctu k Matke Márii.

V životopise zakladateľa jezuitov, Ignáca z Loyoly čítame, že keď raz išiel do kláštora v Mont Serrate, cestou dohonil jedného maura a dal sa s ním do reči. Po obyčajných otázkach prešla im reč i na mariánsku úctu. Maur sa začal vysmievať a chcel už ísť svojou cestou. V Ignácovi sa vzbúrila krv a premýšľal: „Mám nechať urážky Panny Márie bez trestu?“ Umienil si dohoniť Maura a sťaf ho svojím mečom . . . Keď spomíname Ignáca, nemôžeme zabudnúť na to, ako na deň Zvestovania Panny Márie, po prijatí svätých sviatostí svoj meč, ktorým v toľkých bitkách čestne a víťazne bojoval, zavesil ako obetný dar na oltár Panny Márie. Bol to dôkaz, že prestal bojovať mečom zemským za česť a slávu svoju a že chce bojovať ako mariánsky rytier mečom duchovným za česť a slávu božiu. Potom celú noc prebedlil pred oltárom Panny Márie. Chvíľu kľa-

čal, chvíľu stál, modliac sa bez prestania, vyvolil si ju za svoju Panju a Kráľovnú a prosil ju, aby nepohrdla službou svojho bojovníka . . . Keď si našiel prvých spoločníkov, učinil na Montmartre sľuby. Pre túto príležitosť vyvolil si oltár Panny Márie a určili sviatok Nanebevzatia P. Márie.

Peter Fourrier mal vo svojej farnosti rehoľnice. Dozvedel sa, že jedna z nich chce opustiť kláštor. Odhováral ju. Nemal úspechu. Podal preto rehoľnici akýsi papierik a povedal jej: „Dobre. Choď. Ale prv, než opustiš tento kláštor, choď do kaplnky a tam odriekaj túto napísanú modlitbu.“ — Rehoľnica kľakla pred oltár a čítala: „Matka Božia! Prichádzam k tebe, aby som sa ti poďakovala, že si ma prijala medzi svoje dcéry. Tejto milosti už nechcem ďalej užívať, lebo svet sa mi zdá milším ako Ty a Tvoj syn. Opustím teba a vrátim sa do sveta“ . . . Nevystúpila však z kláštora.

Henrik Suso stretol sa s istou chudobnou ženou a vyhol sa pred ňou do blata. Žena začudovano pozdravila kňaza a preriekla: „Vy ste kňaz! A prečo vy mne tak pokorne vyhýbate?“ — „Mám ten zvyk, že kvôli Bohorodičke chcem preukazovať úctivosť voči každej žene.“

Jezuita Ján Orosius povedal: „Nullus dicere potest: Bene mihi erit sine Maria.“

Ján Sarkander za štúdií bol členom mariánskej družiny. Za štúdií v mariánskej kongregácii zaklopalo na jeho srdce kňazské povolanie. Preto ako kňaz horlivo zakladal mariánske družiny. Jeho život je nám dôkazom týchto kňazsko-mariologických viet:

Mária je matkou kňazského povolania, úcta mariánska je účinným prostriedkom pastoračným, kňaz si môže získať lásku Panny Márie.

Peter Kanizius usilovne širil úctu k Márii. O nej najradšej čítal a písal. Uctieval ju až detinsky. Všetky dôležité udalosti jeho života pripadajú na mariánske sviatky: Pri mariánskom oltári mal prvú svätú omšu. Podobne aj slávnostné sľuby tam skladal. Pochovaný je v mariánskom kostole. Ruženec bol mu útechou v posledných rokoch jeho života. Najlepším jeho spisom je knižočka o Matke Božej, na ktorej pracoval 6 rokov. Zakladal mariánske kongregácie, rozširoval modlitbu ruženca a litánie loretánske.

Svätému Vojtechovi Panna Mária bola ochrankyňou v nemoci a sprostredkovala mu kňazské povolanie. Súc uzdravený

z ťažkej nebezpečnej nemoci, z povďačnosti k Panne Márii bol od vlastnej matky, Striezislavy, obetovaný duchovnému stavu.

Ondrej Korsini, ešte prv ako sa narodil, bol od svojich rodičov venovaný Panne Márii. Pellegrina, jeho matka, mala totiž sen, že sa jej narodil vlk, ktorý vbehol do kostola a tam sa premenil na baránka. Chlapček rástol a pri jeho neposlušnosti a vzdorovitosti matka si vždy spomenula na strašný sen. Raz zarmútení rodičia zavolali si syna k sebe a dohovárali mu jeho nepekné správanie. Z napomínania rodičov urobil si iba posmech. Vtedy matka celkom zarmútená povedala mu so slzami v očiach: „Ty si naozaj ten vlk, o ktorom sa mi snívало.“ Ondrej sa pýtal, čo to má znamenať? Rozpovedala mu svoj sen a prezradila mu zároveň, že ešte pred jeho narodením obetovala ho Panne Márii. To malo naňho mimoriadny účinok. Celú noc nemohol usnúť, premýšľajúc nad tým, že patrí nebeskej matke. Druhého dňa ráno šiel do karmelitánskeho kostola, tam kľakol pred obrazom Matky Božej a zasvätil sa jej službe. Stal sa karmelitánskym kňazom a pomoc Panny Márie ho ustavične sprevádzala. Zomrel ako Fiesolský biskup. (Dr. Kolísek, Panna Mária v príkladoch I, 53.)

Do afrického Tunisu, začiatkom XVII. storočia neblahým osudom dostal sa mladý kňaz, **Vincent** Paulánsky. Upadol do rúk morských tureckých lúpežníkov a tí ho na tržišti predali za otroka. Ako otrok dostal sa z ruky istého otrokára do ruky druhého, až napokon stal sa majetkom istého odpadlíka od kresťanskej viery. Na útek nemohol ani myslieť. Neprestal však dôverne vzývať Matku Božiu. A Panna Mária nielen Vincenta oslobodila z jeho otroctva, ale i jeho majiteľa-odpadlíka z rúk diabolských. Jedna z troch manželiek, rodená turkyňa, chodievala každý deň na role, kde Vincent pracovával, aby mohla počuť spev, ktorým si on spríjemňoval svoju prácu. Raz ho požiadala, aby jej zaspieval pieseň na česť Boha, ktorému sa klaňa. Vincentovi prišli na myseľ slová starozákonného žalmistu: Ako nám možno spievať našu pieseň v zemi cudzej. A zaspieval z nej počiatkové slová: „Pri riekach babylonských, tam sme sedávali a plakávali, rozpomínajúc sa na Sion; harfy naše na vetvy stromov sme si zavesili . . .“ a potom zaspieval s neobvyčajnou vrúcnosťou „Zdravas, kráľovná“. Po dokončení tejto mariánskej antifóny, začal vyprávať manželke svojho pána o Panne Márii. Počúvala ho so záujmom a večer vytýkala svojmu manželovi, čo to urobil, keď sa takej krásnej viery zriekol. „V raji mohamedovom nebude tak dobre.“ Na druhý deň mal

Vincent sľúbené, keď nadíde dobrá príležitosť, bude môcť utiecť do Francúzska. Stalo sa tak asi o desať mesiacov. S Vincentom na francúzsku pôdu vstúpil aj jeho majiteľ a v Avignone smieril sa s Bohom a bol prijatý do katolíckej cirkvi. (Dr. Kolísek, Panna Mária v príkladoch II, 47.)

František Salezský mal neobyčajnú úctu k modlitbe: „Memorare“ a modlieval sa ju vo všetkých ťažkostiach a odporúčal ju každému duchovnému. Kanus, biskup z Belleyu, dosvedčil: „Mám túto modlitbu od neho. Napísal som si ju do breviára, aby som si ju zapamätal a aby som sa ju mohol modliť vo všetkých trápeniach, ktoré musí každý na tomto svete prežiť.“

Klement Hofbauer bol si istý, že každého umierajúceho dobre pripraví na smrť, ak cestou pomodlí sa zaňho ruženec.

Veľký učenec Albert Magnus, pred svojimi univerzitnými poslucháčmi v Paríži a Kolíne verejne povedal, že za všetku svoju vedomosť ďakuje добрôte a príhovoru Panny Márie.

Môže sa niekto vyrovnáť sv. Bernardovi v jeho velebných riadkoch o Panne Márii? Bol najväčším mariánskym spisovateľom.

Chcem byť sluhom Syna tvojho, o Božia Rodička, ale nebude mi to možné, ak nebudem sluhom tvojím. Prijmi ma preto medzi svojich sluhov.“ (Ildefons.)

Do rímskych katakomb sostúpil anglikánsky duchovný. So svojím sprievodcom obzeral si celý tento podzemný kresťanský Rím. Prišiel i do kaplnky, kde zbadal freskový obraz Matky Božej. Kráčajúc ďalej, zbadal na stene zas iný obraz Panny Márie. Poučený sprievodcom o význame týchto obrazov, veľmi sa tomu čudoval! On totiž mariánsku úctu pokladal za poveru a za stredoveký výmysel. Povedal: „Teda, mariánska úcta bola už v staroveku? Ako som sa veľmi mýlil, keď som ja inak myslel! Tu mám neodtajiteľné dôkazy!“ A pokľaknúc na kolená, svojimi slzami zmáčal tú zem, ktorá bola pokropená krvou prvých kresťanov! Na tom mieste pred obrazom Máriiným zriekol sa prisahou svojej bludnej cirkvi! Zostal v Ríme a dal sa vysvätiť za katolíckeho kňaza. Ako riadny kňaz vrátil sa znovu do Anglicka, aby tam šíril pravdu o Panne Márii. (Rybák: „Panna Maria v plánu stvorení“, str. 147—8.)

Roku 1605 za pápeža bol korunovaný Lev XI. Pri obliekaní do rúcha pápežského jeden z prisluhujúcich prelátov okrem rúcha biskupského, ktoré z neho odložil, chcel odložiť aj škapuliar Panny Márie Karmelskej. Pápež Lev XI. nedovolil si škapuliar sňať, ten škapuliar, ktorý nosil od mladosti, a podržal si ho aj ako najvýznačnejší kňaz tohto sveta...

13. Beatus ille sacerdos, qui servus est Mariae.

Beatus ille sacerdos, qui servus est Mariae!

Blahoslavený ten kňaz, ktorý je služobníkom Márie a pre ňu služobníkov získava! Blahoslavený ten ľud, ktorý si ju uctieva! Dostanú požehnanie od Pána, z rosy nebeskej a tučnosti zeme, milosť v tomto živote a oslávenie v budúcom! Služobník Máriin nezahynie. (Mansi 47, 612.)

„Felix parochia, felix communitas, quae rectorem seu pastorem habet Mariae sincere devotum! Šťastlivá farnosť, šťastlivá obec, ktorá svojho spravovateľa, čiže pastiera má k Márii úprimne oddaného! Unum e praecipuis adiumentis quibus sacerdos sublimem, ad quem vocatus est, finem certo assequetur, est solida et constans devotio erga B. V. Mariam! Felix communitas, felix parochia, quae rectorem seu pastorem habet Mariae sincere devotum! Ipse in dies novos efficiet in virtute progressus, et animas sibi concreditas, perditissimos etiam peccatores, ad meliorem frugem et ad portum aeternae salutis adducet. Ast non satis ei sit, privatis vacare devotionibus, devotionis exercitiis, sed cultum Mariae in aliis promoveri omni ope satagat.“ (Gilliods S. J.: „Stimuli.“ Gandavi 1869, in prologo citata verba habet.)

„Et sibi et aliis fructuose laborat sacerdos, praedicans rosarium.“ Aj pre seba, aj pre druhých úspešne pracuje kňaz, keď rozširuje ruženec. (Prigelius, O. Pr. „Centifolium rosae mysticae“ 1755.)

Beatus ille sacerdos! Non peribit!

* *

„Čo sa moja osada slávne zasvätila Nepoškvrnenej Panne, vzala na seba celkom inú podobu. Predovšetkým osvojila si onen náboženský ráz, ktorým sa vyznamenáva pred všetkými farnosťami diecézy.“ Slová patróna farárov, Jána Vianneyho.

* *

Ešte niečo o miláčikovi Pánovom:

„Ján bol nielen miláčikom Pánovým, ale i miláčikom Panny Márie. Zaiste už za života Krista Pána spojovala tieto dve čisté a láskou ku Kristovi planúce duše vrúcna a nadprirodze-

ná láska! Najmä však od chvíle, v ktorej Kristus Pán sveril Matku svoju starostlivosť Jánovej a milovaného učeníka prehlásil za jej syna: poskytovaly tieto dve sväté duše najkrásnejší obraz úcty, oddanosti a lásky. Zaiste strávily mnoho hodín v dôležitom rozhovore o Ježišovi a jeho tajomstvách, povzbudzovali sa a pomáhali si v apoštolských prácach na rozšírení kráľovstva Kristovho. Dôvody zvláštnej lásky Panny Márie ku svätému Jánovi boli tie isté ako dôvody zvláštnej lásky Ježišovej: prehlbená rozjímavosť Jánova a jeho ustavičné pánictvo a tiež práve to, že Ján bol obzvláštnym miláčikom Pánovým.

Význačnou známkou a zvláštnou ozdobou katolíckeho kňaza má byť solídna, detinská a vrúcna úcta a zbožnosť k Panne Márii. Jeho pomer k Matke Božej má byť nežnejší a intímnejší ako pomer obyčajného veriaceho, jeho mariánska úcta má byť prehlbenejšia, a mocnejšia! Šíriť a prehlbovať úctu a pobožnosť k Matke Božej musí si pokladať za jednu zo svojich najhlavnejších úloh. Aká je moja láska, úcta, zbožnosť k Panne Márii? Ako sa usilujem medzi veriacimi rozširovať a zdokonaľovať mariánsku úctu?

Nielen o to sa má kňaz starať, aby P. Máriu zbožne uctieval a vrúcne miloval, ale má sa usilovať, aby tiež ONA SI HO ZAMILOVALA A ABY SA STAL JEJ MILÁČIKOM." (Spáčil S. J.: „Zo života priateľov Krista Pána“, 1933, str. 47.)

14. Beatam dicunt Mariam sacerdotes.

BEATAM DICUNT MARIAM SACERDOTES!

Blahoslavenou nazývajú Máriu kňazi.

„Archangelus Gabriel, ab aeterno praelectam hic verbis: Ave, gratia plena, Dominus tecum, salutando, cultui beatae Mariae Virginis initium dedit, qui per sanctissimos apostolos et discipulos Domini conservatus, et iam epocha sanctorum patrum multum propagatum fuit.“ (Concilium Strigoniense, 1858, sept. 19. oct. 3. Decreta concilii, titulus IV. 3. De cultu beatae Mariae virginis fovendo et augendo. Mansi 47, 672—673.)

Anjel Gabriel dal začiatok úcty k Panne Márii. A táto úcta šírila sa so dňa na deň a po stolmi. A časom, cez dlhé a dlhé storočia, rozšírila sa ústami kňazov všade tam, kde sa vôbec kresťanstvo dostalo... Blahoslavenou ju nazývajú všetky národy, ku ktorým už prišiel aspoň jeden kňaz alebo aspoň jeden misionár, aby ich priviedol „per Mariam ad Jesum.“ Misionári Cyril a Metod, keď prišli k nám, nielen Kristov križ posadili na našu podtatranskú zem, ale zavesili naň aj obraz Panny Márie, ktorý doniesli so sebou... Nie je apoštola, nie je misionára a niet kňaza, ktorý by meno, slávu a moc Panny Márie nerozširoval. A vôbec celá cirkev katolícka — ktorá má charakter misijný — súc presvedčená o prostredníctve Panny Márie, všetky zámorské misie sveruje Kráľovnej a Učiteľke apoštolov, a pod jej materinskú ochranu a isté orodovanie odporúča všetkých pohanov, ktorí skrz Máriu, za pomoci kňazov, majú sa dostať k Ježišovi...

* ` *

Bolo to roku 431, keď sa konal cirkevný snem v Efeze. Dostavili sa mnohí biskupi, aby hájili česť Panny Márie proti známemu bludárovi, Nestóriovi, patriarchovi z Carihradu. Nestorius hlásal totiž bludné učenie, že Panna Mária nemôže byť nazývaná Matkou Božou, ale len Matkou Krista-človeka, lebo porodila len človeka, s ktorým sa potom spojil Boh. Blud sa začal veľmi nebezpečne šíriť. Lenže Márii verné kňazstvo postavilo sa na obranu pravej náuky. Biskupi boli shromaždení v ma-

riánskom efezskom kostole. Zasadnutie snemu trvalo až do noci. Nábožný ľud cez celý deň stál pred chrámom a netrpezlivo čakal na výsledok porady. — Až neskoro večer, predseda shromaždenia, alexandrijský biskup C y r i l, dal otvoriť bránu a, stojac medzi 273 biskupmi, slávnostne prehlásil, že Kristus je pravým Bohom, a preto aj Panna Mária je naozaj Matkou Božou! Nestórius je odsúdený ako nepriateľ viery a bludár... Ťažko je opísať jasot, ktorý nastal medzi ľuďmi po tomto prehlásení! Ľud bol taký nadšený, že pozapaľoval svoje fakle a pochodoval ulicami, takže celé mestečko bolo ožiarené! Nábožný a mariánsky ľud s horiacimi faklami sprevádzal svojich biskupov až do ich príbytkov a neustále prevolával: „Blud je premôžený! Mária zvíťazila! Mária je Matkou Božou! Česť a sláva Najvyššiemu!“ ...

Podobná manifestácia opakovala sa aj v Alexandrii, keď biskup Cyril vrátil sa domov a oznámil svojmu ľudu, že za článok viery je prehlásené učenie o božskom materstve Panny Márie.

Asi o 20 rokov neskôršie, konal sa cirkevný snem v Chalcedone (451.) Pápež Le v Veľký znovu vyniesol kliatbu nad Nestóriom. Všetko kňazstvo, cirkevní Otcovia, biskupi, ako aj veriaci ľud volali ako by jednými ústami: „Nech je napísané: Mária je Matkou Božou. Panna Mária je Matkou Božou! Kristus je Boh! Všetci veríme ako Lev!“ (Rybák S. J.: „Panna Maria v plánu stvoření“, str. 144—145.)

* *

A čo sa odohralo dňa 8. decembra 1854 v Ríme?

Očitý svedok, kardinál a arcibiskup mníchovský, R e i s a c h, vo svojom pastierskom liste takto o tom píše: „Dňa 8. dec. vošiel sv. Otec, obklopený mnohými v Ríme prítomnými kardinálmi, patriarchami, arcibiskupmi, biskupmi a prelátmi a inými hodnosťami duchovného i svetského stavu, do veľchrámu sv. Petra a ohromné množstvo veriacich valilo sa ta, a naplnilo rozsiahle priestranstvo tohto veľchrámu. Aká to bola radosť, keď zazneli prvé slová litánií pred pápežskou omšou! Najsv. obeta začala sa s takou nádherou, aká prislúcha pápežskej dôstojnosti. Keď sväté obrady postúpily až po Credo, bolo práve 11 hodín, predstúpil najstarší z kardinálov, arcibiskupov a biskupov a medzi nimi dvaja z obradu východného k trónu námestníka Kristovho a prosili o rozhodujúci výrok. Sv. Otec ešte raz prosil za osvietenie Ducha svätého a zaspieval „Veni Creator Spiritus.“ S ním spieval a modlil sa — nebolo možné

kľáčat — celý nesmierny zástup, takže ohromné svätopeterské klenby skutočne boli naplnené modlitbou cirkvi a srdcia všetkých boli rozochvené. Potom nastalo hrobové ticho. Najvyšší pastier a učiteľ Cirkvi, stál v blízkosti toho stolca, na ktorom sedel knieža apoštolov. Srdce všetkým tlklo prudko, keď jeho milý mužský hlas začal s prehlásením. Všetci boli hlboko dojatí a tiekli prehojné slzy, keď sa zdalo, že tento otcovský hlas od hlbokého dojatia vypovie, a keď znovu zas pomaly nadobúdal sily, aby vypovedal slová spásy.

Keď skončil sv. Otec, oči všetkých zažiarili radosťou. Zvony celého svätého mesta sa rozzvučaly, z Anjelského hradu zahrmely delá a najsvätejšia obeta slávnostne pokračovala, až tisíchlasy „Te Deum“ zakončilo najkrásnejšiu slávnosť, akú kedy Rím u sv. Petra videl! Každý cítil, že tohto dňa katolícka cirkev vyplnila svoju najsladšiu povinnosť voči svojej vznešenej, vždy nepoškvrnenej a požehnanej Matke.“ (Rybák S. J.: „Panna Maria v plánu stvoření“, str. 145—146.)

V ten deň i kňazstvo si ju uctilo ako svoju Kráľovnú a dalo jej taký hold, aký po Bohu na svete nikomu nepatrí! Celý katolícky svet plesal po roku 1854-tom. Najviac však kňazstvo a „*prae eunte clero*“ ostatní zbožní ctitelia mariánski. Tak čítame:

„*Ante omnia sanctissimo Patri Nostro Pio papae nono amplissimas agimus gratias, quod decretum illud tantopere exoptatum, de Immaculata conceptione B. Mariae Virginis, solemni-ter tandem proferre cunctandum non censuerit . . . Exultanti igitur animo . . . Vicit enimvero universa christianae firmissima plebis et fides eamque non temere fuisse ab antistitibus totius orbis in testimonium adductam eo facile comprobatur, quod, statim, ut decretoria sententia dogma illud definitum fuisse audierint, erupit omnium plausus, ac nemine obnitate, omnium in intemeratae virginis decus effusae laudes sunt, celebrata certatim festorum solemnia, publicae privataeque memoriae monumenta ubivis dedicata. Nec occidenti nostro in his cessit nostrarum etiam insularum pietas. Quae cum oculis nostris videremus, vix tamen credebamus. Cum a nobis narrata legent posteri, credere non poterunt; tantam enim religionem saeculi huius mores et languor ferre posse non videbantur. Sed audito nomine sanctissimae Dei genitricis, eius aucta gloria, novo fidei aestu exarsit populus fidelis, nova spe erectus est melioris aevi, triumphus gloriam, pacis gaudium, regni Dei dilatationem, imo faustum felicemque dispersarum o-*

vium in unum ovile, sub uno pastore, reditum auspicatus est." (Concilium petrocorense, provinciae Burdigalensis, 1856, aug. 2—10. De dogmate im. conc. b. M. v. Mansi 47, 461—462.)

„Melius de fidelibus pastoralis nostrae curae creditis confidimus. Simul enim ac primum ad eos pervenit huius definitionis nuntium, omnes undique, prae eunte clero, encomia et jubilationem Ephensini concilii renovantes, prophetiamque Virginis in decursu temporum adimplentes, Mariae laudes conclamarunt, beatam Eam certatim dixerunt, triumphumque Dei Genitricis inusitatis pompis celebrarunt." (Concilium Remense, 1857, nov. 18—25. Caput XIV. De beata Virgine Maria sine labe concepta, Mansi 47, 564.)

„... fidelis populus anno proxime elapso 1857. die 8. sept. pro celebrando festo septimo-saeculari ad cellas marianas Styriae, ad provocationem cardinalis regni primatis, sub vexillis sacri itineris, ex templo properavit. Etquidem tanta copia, ut e clero tres episcopi, et plures quam ducenti e variis diecesibus presbyteri, cum turba cultorum Marianorum circa 25. milia fidelium numerante, inter decem et ultra dierum cantica et preces ad locum gratiosum pervenerint, ibi pane celesti refecti. Sit eapropter nomen Domini benedictum" ... (Concilium Strigoniense, 1858. sept. 19— oct. 3. sub Joanne Scitovsky, decreta concilii. Mansi 47, 672.)

In concilio Petrocorensi (1856. aug. 2.) post ultimam sessionem decantatae sunt acclamationes Beatissimae Dei Genitrici ... Responderunt omnes:

„Sancta Maria, Mater Dei, regna Super nos. Regna mater nostra, Tuus est clerus, tuus est populus." (Mansi 47, 492.)

15. Kňazské srdce patrí Márii.

Mária milovala Krista, a preto starala sa o jeho apoštolov. Podobnú starostlivosť prejavuje aj voči nám. Kňazské srdce je preplnené povďačnými citmi voči Tej, ktorá nielen že bola od svojho Syna a nášho veľkňaza zanechaná ako najvzácnejšie dedičstvo pre katolícku cirkev a jej kňazstvo: ale je aj najčistejšou zo všetkých žien. Ona bola vyznamenaná, že stala sa príbytkom pre Syna Božieho. I my sme podobne vyznačení ako Ona, keď totiž na našich oltároch rodíme tomuto svetu Krista Ježiša... (Z modlitby „Ante missam“ ad beatam Virginem...)

* *

Kňazské srdce, celibátom viazané srdce, potrebuje svoju kráľovnú! Prichádzajú časté chvíle, keď my — samotári tohto sveta — ideme klesnúť a voláme po potrebnej posile! Máme v prsiach srdce, srdce citlivé, ktoré túži po láske: srdce, ktoré sa nevie uspokojiť ani úsmevom, ani krásou, ani radosťou, ani knihami... Srdce slabé, pohlavkované bojom tela proti duchu. Srdce, zle sa cítiace v pokleskoch a plačlivo volajúce po záchrane.

Srdce kňazské — celibát — kalvária kňazstva...

S miláčikom Pánovým prijímame aj my do svojho vlastníctva Máriu. Ako svoju Matku a Kráľovnú svojho srdca, v ktorej máme nahradené všetko, čo nám bolo zákonmi odobrať a čoho sme sa dobrovoľnou prísahou zriekli. Vrháme sa do jej materinského náručia a po svojich apoštolských únavách prichádzame k Nej... „Quam cum amavero, castus sum; cum tetigero, mundus sum; cum accepero, virgo sum.“

* *

Kráľovná čistých —
kráľovná klesajúcich, —
kráľovná hynúcich, —
kráľovná plačúcich, —

kráľovná kajúcich — bratov svojho Syna — stojíš pod križmi svojich kňazov — ako bolestná mať — a čakáš, aby si každého kňaza mohla prijať do svojho lona...

Kráľovná kňazov, neodchádzaj z kalvárie kňazstva!

Sprevádzaj nás našou krížovou cestou, stretni sa s nami a pomôž nám pri našom padaní. Aby sme mohli povstať a pokračovať! A keď naša Kalvária života dochádza ku svojmu vrcholu, „agónie“, stoj nad naším krížom! Buď prítomná pri našej smrti, aby si aj nám **mohla sňať trňovú korunu s našej hlavy!**

* *

Nos cum Prole pia, benedicat Virgo Maria!

Nech nám náš Veľkňaz vždy je na pomoci, aby „p r a e e-
u n t e c l e r o“ aj veriaci ľud jeho matku na večné časy bla-
hoslavenou nazýval!

* *

Svätá Mária, Matka Božia! Kráľuj nad nami! Kráľuj, matka
naša! Tvoj je ľud

a

TVOJE JE KŇAZSTVO. TUUS EST CLERUS!

II. ČIASTKA.

Čo hovoria naši kňazi o svojej Kráľovnej?

17. Anonymus, Veľké Bielice:

Aby mohol človek premerať svojím zrakom vysokú výšku vysokých vrchov, z ich krásy sa kochať a všetko ospievať, čo je na nich jedinečné, okúzľujúce a velebne: musí sostúpiť k ich úpätiu a z hlbokoj nízkości sa musí rozhľadieť po nich.

Preto sostupujem aj ja — in profundum humilitatis, ba ešte viac: do hlbokosti svojej ničoty — pred Matkou Božou, Máriou...

Z tohto svojho nízkeho postavenia vidím sa skvieť nad sebou v nesmiernej výške svoju kňazskú Kráľovnú — Matku Božiu, Máriu!

Stojí pri oltári... pod krížom na Kalvárii...

Položí Ježiša, Syna Svojho milého — na patenu Srdca svojho čistého a hovorí vrúcne: Suscipe, Sancte Pater, hanc immaculatam hostiam...

Mária obetuje svojho najmilšieho a najdrahšieho Syna Otcu nebeskému in remissionem peccatorum...

* *

To isté robím aj ja...

Introibo ad altare Dei...

Vezmem patenu do ruky... a modlím sa: Suscipe, Sancte Pater, hanc immaculatam hostiam...

Keď dôjdem k premeneniu,
vidím pod krížom Máriu...

á ako ona obetovala svojho Syna Otcu nebeskému, tak Ho obetujem aj ja Najvyššiemu — in remissionem peccatorum...

Lenže ona to robila prv ako ja, ba prvá medzi všetkými kňazmi...

Ona to konala najhodnejšie, ja nehodne...

Ona najsvätejšie, ja mizerne...

Preto oddávam svoj hlas na Matku Božiu, Máriu a volím si ju za Kráľovnú svojho kňazstva...

18. Alojz Furjel, kaplán, Predmier:

Ku Márii v každú chvíľu . . .

Ku Márii v každú chvíľu
s dôverou sa pevnou blíž,
u nej čerpaj k bojom silu
a istotne zvíťaziš!

Ju cti: Kňaza kňazov Matku,
Bohom samým danú nám,
sluhov božích by zo zmätku
žitia viedla k výšinám.

19. Elemír Štrbavý, kaplán, Zákopčie:

Maria Mater sacerdotum.

Kňaz je alter Christus. Pokračuje v úrade Kristovom. Má to isté poslanie, ten istý priebeh života. Radosti a žalosti sa v ňom striedajú.

Panna Mária bola Ježišovi aj v jeho vykupiteľskej práci najlepšou pomocníčkou — matkou. Kristus poslal apoštolov do sveta, aby pokračovali v jeho diele. Biskupi a kňazi sú ďalšími vykonávateľmi jeho úradu. Dal im pre to moc, prostriedky, ale nezabudol im dať radkyňu a tešiteľku, svoju matku. Sv. Ján zastupoval pod krížom všetkých ľudí, ale najmä kňazov. Slová: „Hľa, matka tvoja“ znamenajú predovšetkým: „Hľa, matka kňazov.“

Kňaz musí bojovať proti diablu, aby spasil svoju dušu a duše veriacich. Tá, ktorá rozšliapala svojou panenskou nohou hlavu hadovu, daná mu je za pomocníčku: Hľa, matka tvoja.

Často skusuje mnohé nepríjemnosti, ako od známych, tak od veriacich. Mnoho ráz zaľahne mu do duše nechuf, smútok a zmocní sa ho strach. Kto ho poteší? — Mária, matka kňazov, sotrie jeho slzy.

Veľa námah vyžaduje dušpastiersky úrad. Kňaz musí všetky sily napnúť, aby udržal verné duše pohromade a aby po-blúdené priviedol na pravú cestu. Kto mu pomôže, aby jeho námahy neboly márne? — Mária!

Kňaz bude tiež raz umierať. Zúčtovať musí pred Pánom neba i zeme za seba i za sverenú mu dušu. Kto odvráti od neho pokušenie a pozbaví ho strachu? — Kto mu dodá nádeje a sily? — Hľa, matka tvoja! Mária, matka kňazov, bude mu šepkať do ucha: „Sluha Máriin nezahynie.“

Preto ústa kňazove každý deň šepkajú: „Mária, matka moja, buď mi na pomoci.“

(Podľa Petita.)

20. Ludovít Žilka, direktor Saleziánskeho diela v Žiline:

Sv. Ján Bosco a Panna Mária Pomocnica.

„Rozširujte úctu k P. Márii Pomocnici a uvidíte, čo sú zázraky.“ Sv. Ján Bosco.

Ťažko si vybrať ružu v záhrade, kde sa skvie každý kvie-
tok v plnej svojej kráse. A ťažko, veľmi ťažko zachytiť na nie-
koľkých stránkach, čo aj letmo, význam Madonny-Pomocnice
v bohatom živote sv. Jána Bosca. O tom by sa dalo veľa roz-
právať; vzniklo by veľké, monumentálne dielo.

* *

Sám Spasiteľ vyzval deväťročného pastierika Jána v mi-
moriadnom „sne“, že chce mať z neho apoštola mladi. Keď sa
vyhováral, že nie je na to pre svoju chudobu schopný, predsta-
vil mu Spasiteľ vznešenú Paniu-„Učiteľku“, ktorá ho mala viesť
a poučovať. Bola to Madonna-Pomocnica. Vznešená Pani chy-
tila Janka nežne za ruku a zaraz začala svoje poslanie. Uká-
zala mu množstvo divej zveri, ktorá sa v malej chvíli preme-
nila v krotkých baránkov. Pritom malému pastierikovi z Becchi
vravela: „Hľa, tvoj životný program — starať sa o opustenú
mládež a pretvárať zver na baránkov.“

* *

Životné heslo sv. Jána Bosca bolo: Da mihi animas-caete-
ra tolle! Miloval to, čo sám Boh ozaj miluje: nesmrteľné duše.
Toto bola jediná jeho láska. Všetko ostatné bolo iba prostried-
kom dosiahnuť krásny cieľ: zachraňovať duše-animas!

Sv. Ján Bosco bol prvotriedny psycholog. Poznal do špiku
človeka, celé jeho dejiny. V Tej, z ktorej úst odznelo v Naza-
rete blahoslavené „fiat“ a ktorú nám Spasiteľ na Kríži dal za
matku, videl najúčinnnejšiu pomoc, aby sa mu túžba, zachrániť
duše, splnila.

Sv. Ján Bosco si najviac uctieval P. Máriu Pomocnicu. Pod
titulom „Maria auxiliatrix“ šíril mariánsku úctu vždy a všade.
Ona nám porodila Pána Ježiša a veľký záchranca nesmrteľ-

ných duší — najväčší apoštol mládeže novších čias — chcel dostať duše skrze Máriu. Ad Jesum — per Mariam!

Per Mariam prišiel na svet Spasiteľ, per Mariam čerpala zázračnú silu krvácajúca Cirkev Kristova v prvých storočiach, per Mariam vypadol neraz a nejednému „nepriateľovi kríža Kristovho“ z ruky meč, per Mariam plnil svoje vznešené, ale neobyčajne ťažké životné poslanie aj sv. Ján Bosco.

„Keby ste len vedeli“ — vravel raz svätec, — „koľké duše chce dostať P. Mária Pomocnica do neba! Len sa nám treba o to pričiníť! Jej pomocou všetko docielime. Ona nám všetko vyprosí! Je mocná, lebo je plná milosti. Nám ju len vzývať treba, a to každú chvíľu. Takto nám vyprosí, aby sme zvíťazili nad všetkými nepriateľmi svojej duše.“

Ako len veľmi sv. Ján Bosco Madonnu-Pomocnicu miloval! Kto by to opísal? Popri serafínskej úcte k Najsv. Sviatosti prvé miesto patrilo v jeho srdci P. Márii-Pomocnici. Jej úctu všade odporúčal: doma i na cestách, súkromne i verejne, vo spovednici i na kazateľnici. Často ho bolo počuť hovoriť: „Rozširujte úctu k P. Márii-Pomocnici a uvidíte, čo sú zázraky.“

Veľmi rád navštevoval mariánske chrámy a svätyne. K tejto najlepšej Matke vodieval svojich šarvancov. Ona mu bola všetkým.

Často nosieval so sebou mariánske obrázky a medailónky, ktoré veľkodušne rozdával najmä mládeži. Tým, čo chceli obsiahnúť dajakú zvláštnu milosť, radieval, aby nosili mariánsky odznak a denne sa na česť Madonny modlili. Pred mariánskyni sviatkami zaviedol svätec vo svojich ústavoch novény a triduá! Chlapcov oduševňoval za úctu k Pomocnici svojimi tradičnými „večernými slovami“ a praktickými „duševnými kvietkami.“ Keď už čas inšie nedovolil, aspoň zvláštneho kazateľa alebo spovedníka do domu zavolať, „ktorý by vedel rozpáliť srdcia láskou k Panne Márii.“

Inokedy zase vravel: „Celý svet spočíva na dvoch pilieroch: na úcte k sviatostnému Spasiteľovi (časté sv. prijímanie) a na úcte k P. Márii... Ale Panna Mária chce, aby sme ju uctievali pod titulom Pomocnica. Časy sú veľmi ťažké. Pomoc najsv. Panny veľmi potrebujeme, aby sa viera zachovala a vedeli sme si ju brániť“.

Don Albera, druhý nástupca sv. Jána Bosca napísal: „Nikdy mi nevymizne z pamäti chvíľa, keď udeľoval Don Bosco chorým požehnanie P. Márie-Pomocnice. Jeho tvár bola celá premenená, oči sa mu naplnily slzami a hlas sa mu od dojatia

triasol. Cítil som, že „virtus de illo exibat“. Preto som sa nečudoval, keď som videl tak zázračné výsledky tohto požehnanja, že zarmútení odchodili potešení a chorým sa navrátilo zdravie.“

„Koľko epizodiiek by som vám mohol rozpovedať — vravel kedysi svätec svojim saleziánom — ako nás P. Mária zázračne chráni! Cítíme jej mocnú ochranu, že nad nami stráži.“

* *

Bolo to 29. marca 1884. Vo Francúzsku zúril protináboženský boj. Aj rehoľným spoločnostiam bola beda! Osobitným dekrétom boli rozpustené. Don Bosco mal v tom čase vo Francúzsku štyri ústavy. Členovia týchto štyroch ústavov začali pomýšľať na odchod do Talianska. Ale Don Bosco so stopercentovou istotou svojich duchovných synov ubezpečoval: „Nič sa nebojte. Trochu trápenia a neprijemnosti z toho bude, ale vás nevyženú.“ Odkiaľ táto istota? rozmýšľali mnohí. Svätec tajomstvo dôverne prezradil svojmu zástupcovi, D. Ruovi: „Mal som zvláštny sen — vravel. — Videl som najsv. Pannu, ako rozprestierala nad našimi domami vo Francúzsku svoj materský plášť. Proti našim ústavom sa rozzúrila strašná vojna. So všetkých strán lietaly strely, kamene a blato. Ale všetko narazilo na plášť Madonny, ktorým chránila našich. Ja som sa pýtal: Matička Božia, čože to robíš? A ona mi s úsmevom odpovedala: Ego diligentes me diligo.“

„Milujte, ctite si a slúžte P. Márii. Usilujte sa, aby ju aj iní poznali a ctili. Taký, čo ju synovsky ctí, nielen že nezahynie, ale môže dúfať vo veľkú odplatu“ — vravieval sv. Ján Bosco.

Panna Mária sa starala aj o hmotné a duševné potreby Don Boscových ústavov. Kedysi svätec poznamenal: P. Mária-Pomocnica dobre vie, že Don Bosco potrebuje prachy. Ako by mohol zasýtiť tisíce chlapcov, ktorých má na starosti? Ako by tisol tú ťažkú káru bez hmotných prostriedkov? Ako by mohol podnikáť diela pre dobro nášho náboženstva a spoločnosti? A čo Panna Mária? Ako dobrá mamička chodí a vyhľadáva chorých. Každému vraví: Chceš vyzdraviť? Vykonaj dobrý skutok. Obetuj niečo tým — don boscovým — chlapcom šarvancom, podpor to dobré dielo a ja ti pomôžem vyzdraviť.

* *

V mesiaci auguste 1884 bol sv. Ján Bosco s klerikom Vigliettim u biskupa pinerolského na návšteve. Vyšli si do biskup-

skej záhrady a sadli si na malý múrik. O malú chvíľu sa priblížil akýsi sluha a odovzdal svätcovi dva listy. Tento listy otvoril a pri ich čítaní pustil sa do plaču. Začudovaný Viglietti sa pýtal, prečo plače? — „Matka Božia nás miluje“ odpovedal svätec a dal čítať obidva listy aj Vigliettimu. V prvom liste istý pán urgoval 30.000 lír, ktoré bol Don Boscovi požičal, čo zapríčinilo svätcovi nemalú starosť, zkadiaľ takú sumu napochytro sohnáť? A v druhom liste akási šlachetná pani z Belgicka písala, že by rada obetovala na dajaký dobrý cieľ 30.000 lír. Bola to starostlivosť dobrej Madonny. Don Bosco bol o tom presvedčený, preto od dojatia zaplakal.

* *

Istá legenda rozpráva, že akýsi mladík, ktorému zlá spoločnosť zo srdca všetko vyrvala, čo mu tam od malička matka vstúpila, keď prišiel na to, že kráča po zlej ceste, obrátil sa k Panne Márii so vzdychom: „Monstra, Te esse Matrem.“ Po týchto slovách začul tajomný hlas, ako by sa bol obraz Madonny, pred ktorým nábožne zastal, ozval: „Monstra, te esse filium.“

V živote sv. Jána Bosca bolo to celkom ináč! On bol ozajstným a vždy verným synom Panny Márie. Tí, čo ho poznali, čo s ním žili, tvrdia, že ťažko nájsť svätca, ktorý by bol Matku Božiu vrúcnejšie miloval, ako sv. Ján Bosco. Všetko, čokoľvek podnikal, všetko začínal a končil vzývaním P. Márie. Na všetko si vyprosoval materinské požehnanie Madonny. Za túto synovskú úctu všetky práce svätca Matka Božia oza materinsky požehnávala. Požehnala svätca a na jeho požehnávanie zázračne žehnala všetkých, ktorých on požehnával. Preto čítame v živote sv. Jána Bosca o toľkých mimoriadnych milostiach, vyslyšaniach a uzdraveniach.

* *

Raz bol svätec vo Florencii. O jeho príchode sa dozvedela aj markýza H. Uguccioni Gherardi, ináč veľká ctiteľka apoštola mládeže a podporovateľka jeho diel. Neočakávane jej ochorel chlapec. Zdalo sa, že mu nebude pomoci. Tu si pomyslela na Don Bosca. Obliekla sa do jednoduchého rúcha a vybrala sa do mesta. Každopádne sa chcela so svätcom rozprávať a vyžalovať sa mu. Našla ho v saleziánskom ústave v kruhu predstavených. Začala kričať „na pomoc“, že jej syn umrel. Prítomní, keď ju takto videli, mysleli si, že prišla o rozum. Ale keď nástojila, aby len išiel Don Bosco k nej, vyhovel jej pros-

be. — Vošiel do izby, kde bol chlapec. Našiel ho nehybného, žltého ani vosk, oči mal obrátené stĺpom, bez najmenšieho znaku života. Povedali, že pred chvíľkou vydýchol dušu — skonal. Svätec prítomných vyzval, aby sa modlili k Panne Márii-Pomocnici. Len čo sa pomodlili, započal svätec odriekať formulu požehnania Panny Márie-Pomocnice. Ale ešte ju ani dobre neskončili, chlapec, o ktorom boli všetci presvedčení, že umrel, začal dýchať, zrazu sa strhol, nadobudol duchaprítomnosti, usmial sa na svoju matku a v malej chvíli bol celkom zdravý.

* *

Inokedy bol zase v saleziánskom ústave v Lanzo. Chovanci sa chystali na oslavu sviatku sv. Filipa z Neri. Aby toto bolo čím slávnostnejšie, mal účinkovať aj orchester. Lenže mali smolu. Siedmi konviktori náhle ochoreli. Bolo ich treba izolovať. Lúto bolo všetkým, že týmto oslava utrpí. — Chorí si žiadali jednohlasne Don Bosca. Silne dôverovali v Madonnu-Pomocnicu a v Don Boscove požehnanie. Len čo náš svätec prekročil prah izby, kde chorí ležali, všetci ho zvyvali: O don Bosco, dajte nám svoje požehnanie! — Don Bosco chlapcom povedal, aby sa pomodlili jedno Zdravas. Potom ich požehnal. Chlapci boli presvedčení, že už je všetko v poriadku. Preto sa už aj chceli dať do obliekania: „Don Bosco, či už môžeme vstať?“ pýtali sa jednohlasne.

— No, najprv povedzte, či veríte, že vám môže Panna Mária zdravie vyprosiť?

— Hej, veríme.

— Tak je to v poriadku! Môžete vstať.

Don Bosco sa po týchto slovách utiahol s direktorom ústavu do svojej izbičky. Keď sa direktor o chvíľu vrátil k chorým, už boli všetci oblečení a zdraví ani ryba — okrem jedného, ktorý o uzdravení pochyboval.

Na druhý deň prišiel do ústavu lekár a nijako nechcel veriť, že by už mohli byť jeho včerajší vážni pacienti na nohách. Ale po vyšetrení sa sám presvedčil, že sú chlapci celkom zdraví.

* *

Pri svojej návšteve v Marseille požehnal istého úbohého chlapčeka, ktorý nevládal ani len na nohách stáť. „Teraz už pekne kráčaj“, vravel mu svätec. Chlapec hľadel ani vyjavený, ale sa nehol z miesta. Svätec opakoval: „Choď pekne, kráčaj.“ Tu chlapec vstal a bežkal si ani srnka. Jeden z prítomných sa

Don Bosca spýtal: „Ako došlo k tomuto zázračnému uzdraveniu?“ A Don Bosco vo svojej veľkej poníženosti odpovedal: „Videl som, že sám by som nič nedokázal, preto som povedal Madonne: Tak teda začnime. — A Madonna si svoje vykonala!“

V tom istom meste svätca požiadali, aby išiel požehnať choré dievčatko rodiny De Barbarin. Už tri roky ho trápila ťažká choroba. Don Bosco chorú posmeľoval, vyzval k modlitbe a keď ju povzbudil, aby silne dôverovala v pomoc Madonny-Pomocnice, udelil jej požehnanie. Keď Don Bosco chorú požehnal, táto sa ozvala: „No, a teraz už môžem dúfať, že budem zdravá?“ „Nie dúfať — odpovedal Bosco. — To je vec celkom istá, ak silne veríte, že vám Madonna môže pomôcť a zdravie vyprosiť.“

A naozaj! Medzitým, čo sa Don Bosco v salónku s rodinou dievčaťa rozprával, dievčaťu sa vrátilo predošlé zdravie.

* *

Povešť o veľkom apoštolovi Pomocnice sa veľmi rozšírila v Paríži. Po prednáške, ktorú tu pre dobrodincov a priateľov svojich diel zadržal, obklúčily ho nepriehľadné zástupy Iudu. Každý mu mal čosi povedať. Markýz de Frankqueille Don Boscovi vravel: „To je vytvorené, aby ste všetkých prijali! To je vytvorené.“ „Ale čo robiť? vravel Bosco — tým viac, že som ukonaný. Ledva stojím na nohách. Uzavrime smluvu, že vy počujem od každého iba slovíčko...“

Markýz vyšiel a predložil Don Boscov návrh Iudu. Pritom dával pozor, aby sa aj splnil a uskutočňoval. Veľký zástup pred svätcom doslovne defiloval. Každý si svoju túžbu predniesol v krátkom hesle: „Modlite sa za mňa. — Moja mamička je chorá, odporúča sa vám do modlitby. — Požehnajte ma. — Dajte mi medailónik“ atď. . . . Takto ich prešlo okolo Bosca za minútu asi 40. A svätec požehnával a rozdával po medailónku. Trvalo to celé dve hodiny. Konečne Don Bosco oslovil markýza: „Pán markýz, pozriteže, koľko ich ešte čaká?“ Tento vyšiel pozrieť a prišiel s odpoveďou: „Veru ich ešte bude asi 500.“ — „Ale ja som už celý bez seba! vyhováral sa svätec. Už ma opúšťajú sily. Potreboval by som sa trochu posilniť.“ Priniesli mu šálku kávy. Napochytro ju vypil a zase pokračoval v prerušených audienciách. Každému bolo dovolené povedať iba slovko . . . Keď to znovu trvalo hodnú chvíľu, znovu poslal Don Bosco pozrieť sa, či už bude tým návštevám koniec. Markýz prišiel s odpoveďou: „Veru ich bude asi 1000!“

„No, to už treba naozaj skončiť! Už nemôžem ani na nohách stáť.“ A tu urobil svätec veľmi šikovný ťah... Za svojho zástupcu „vymenoval“ p. farára a on nepozorovane zmizol! Lepšie to nemohol rozriešiť.

* *

Požehnania sv. Jána Bosca boli jasným dôkazom, ako nežne, o zaja materinsky sa správala k apoštolovi svojej úcty Panna Mária-Pomocnica. Takých, naozaj markantných dôkazov o tom, že Panna Mária-Pomocnica miluje tých, čo ju milujú, je na stá a na tisíce v živote sv. Jána Bosca! Pocítilli to a cítilla to dnes všetci tí, ktorí svoju lásku k Márii-Pomocnici majú nielen na ústach, ale predovšetkým ju dokazujú svojimi činmi a skutkami.

Sv. Ján Bosco, najväčší ctiteľ P. Márie-Pomocnice, najväčší rozširovateľ Jej úcty, hlbokú brázdú vyoral na poli kresťanskej výchovy. Zaujímá predné miesto medzi tými, čo mládež prakticky-úprimne milovali. A ako vieme, Spasiteľ najviac mladé-čisté duše miloval. Preto byly diela, ktoré Don Bosco zakladal, budoval a šíril, aj Madonne-Pomocnici tak milé; preto tak plným priehrštím sypala na ne svoje materinské požehnanie s hora, preto žehnala, žehná a žehnať bude aj všetkých tých, ktorí tieto diela podporujú!

Ak si teda chceme získať aj my P. Máriu-Pomocnicu a vyprosiť si jej mocné požehnanie, milujme to, čo ona miluje, to je: mladické-čisté duše. Pričinme sa, aby sme svoju lásku voči dušiam dokazovali hojnými a veľkodušnými skutkami-obetami a tým si aj my získame Madonnu-Pomocnicu.

Sv. Ján Bosco povedal: „Kto podporí diela, ktoré majú za cieľ dobro mládeže, toho požehná Boh a získa si mocné orodovanie P. Márie-Pomocnice.“ Nezabúdajme na tieto významné slová veľkého apoštola Pomocnice! Vykonajme, čo od nás závisí a presvedčíme sa aj my o pravdivosti týchto slov, ako sa iní presvedčili.

21. Peter Macko, kaplán, Kysucké Nové Mesto:

Panna Mária a kňaz.

Veľká podobnosť v dôstojnosti, poslaní a v živote Panny Márie a v dôstojnosti, poslaní a v živote kňaza je taká jasná, že čím diaľ, tým viac zaužíva sa pomenovanie Panny Márie: „Virgo — Sacerdos, Panna — Kňaz.“

Prameňom všetkej vznešenosti je Boh. Stvorená bytosť je natoľko vznešená, nakoľko berie účasť na vznešenosti Božej. A tak vznešenosť tvora závisí na jeho spojení s Bohom. Čím je kto užšie s Bohom spojený, čím kto bližšie stojí k Bohu, tým je vznešenejší. Vo svetle týchto právd ľahko nahliadneme, že najvznešenejším tvorom Božím je Panna Mária. Ona bola o-mnoho užšie spojená s Bohom, ako iné tvory, už pred počatím Syna Božieho z Ducha svätého. No k tomu spojeniu, vyplývajúcejmu z plnosti milostí, druží sa spojenie oveľa výsadnejšie, vzťah na svete najužší, matky s dieťaťom, vzťah, vyplývajúci z materstva Božieho. A predsa v tejto vznešenosti, v týchto výsadaách možno Panne Márii kohosi prirovnávať. To je kňaz. Aj on už pred prijatím kňazského svätenia stál k Bohu bližšie ako iní ľudia, veď Boh si ho sám vyvolil a viedol ku kňazskému stavu. No aj jeho hodnosť plynie predovšetkým z kňazskej vysviacky, ktorou sa dostáva do podobného pomeru k trom božským osobám ako Panna Mária svojim božským materstvom.

Panna Mária je družka Bohu Otcu pri vtelení jeho Syna. Má s nebeským Otcom toho istého syna. Svätý Ambróz hovorí: „Nie je iný z Otca a iný z Panny, ale iným spôsobom z Otca a iným spôsobom z Panny.“ I kňaz je v podobnom pomere k Bohu-Otcu. Ako bez „Staň sa“ Panny Márie, nebol by sa Syn Boží stal človekom, tak bez premieňajúcich slov z úst kňazových neprišiel by Kristus na svet pod spôsobmi chleba a vína. A tak čím bola Panna Mária pri vtelení Syna Božieho, tým je akosi kňaz pri utváraní sviatostného života Syna Božieho. A ako Boh-Otec s úľubou pozeral na svojho Syna v Máriiných rukách a prijímal ho z jej rúk čo milú obeť, keď mu ho v chrá-

me obetovala, tak spatruje svojho Syna prečasto v kňazových rukách a prijíma ho z jeho rúk ako najsvätejšiu obeť.

Ešte užší je vzťah Panny Márie k druhej božskej osobe, ktorej sprotredkovala ľudskú prirodzenosť, ľudské bytie. Ona nosila Boha-Syna vo svojom najčistejšom živote, kde bral telo z jej tela; ona ho živila svojím materinským mliekom; ona ho nežne vychovávala. Potom mala a má i právo na jeho úctu, lásku a pokiaľ žil v rokoch poddanosti detí, i na jeho poslušnosť. — Aj kňaz sprostredkuje tomu istému Božiemu Synovi sviatosťný život, aj kňaz ho nosí a podáva veriacim ako kedysi Panna Mária trom kráľom; aj kňaz sa oň stará. A preto aj kňazovi spláca Syn Boží toto zvláštne otcovstvo úctou a láskou, ba aj poslušnosťou, a to ťažšou a riskantnejšou a bezvýhradnejšou, ako bola poslušnosť voči presvätej Matke. Vo vzťahu k druhej božskej osobe kňaz dokonca v istom ohľade i predstihne Pannu Máriu tým, že predstavuje svojou osobou Krista.

Duchu svätému je Panna Mária živým Chrámom, výsadným svätostánkom, ktorý si okrášľil a obohatil milosťami ako nič iné na svete. Je jeho nevestou, je jeho pomocnicou. — Aj kňaz je výsadným stánkom Ducha svätého. „Príjmi Ducha svätého“ bolo mu povedané pri vysviacke. Aj kňaz je nevestou Ducha svätého, lebo s ním a v závislosti na ňom plodí duše Bohu. Aj kňaz je pomocník, nástroj Ducha svätého, keď tento tvorí v nadprirodzenom svete milosť.

Ako v bytostnej dôstojnosti, čiže v pomere k Bohu, je medzi Pannou Máriou a kňazom podobnosť, tak je podobnosť aj v ich poslaní, čiže v pomere k ľuďom.

Panna Mária je matkou Syna Božieho nielen ako súkromnej osoby, ale i ako Vykupiteľa sveta. Pri zvestovaní anjel kladie dôraz na tento moment. „Bude sa volať Ježiš“, t. j. Vykupiteľ; bude večným kráľom obnoveného ľudstva, spomína... A keď vyslovila súhlas, zapojila sa do vykupiteľského diela svojho Syna, prijala úlohu pri vykúpení, akú mala Eva pri páde ľudstva. Mária stala sa spolupracovníčkou, pravdaže len druhoradou, vo vykupiteľskom diele. — Aj kňaz, keď svoláva na svet sviatosťného Krista, nesvoláva ho iba ako vzácny klenot do zlatej schránky, ale ako lekára, živiteľa, vykupiteľa duší, ktorý preto zostupuje, aby sprítomňoval obeť kríža, rozdával jej vocie, sýtil duše, a tak pokračoval v istom smysle vo svojom vykupiteľskom diele. I kňaz je spolupracovníkom Kristovým, a to úradným. — Pri tejto spolupráci ukazuje sa ešte iná podobnosť. Panna Mária nielen svojou bytosťou bola zapojená

do vykupiteľského diela Kristovho, tým, že dala telo obetnému baránkovi, ale i s touto obetou spjovala činnú obeť svojho života. Ona pre tohto svojho syna prijala vedome sedmorý meč bolesti, ona trpela veľa pri každom príkore, ktoré sa dialo jej synovi; najviac pod krížom; no nehorekovala, ale spjovala svoje bolesti s obetou kríža. — Aj kňaz je činnou obetou svojho života zapojený do vykupiteľského diela. Zrieka sa svetských radostí, majetku, rodiny a berie na seba povinnosť sebazapierania, aby tak na svojom tele dokončil vykúpenie i za údov mystického tela Kristovho, so vznešenou obetou spojuje svoju vlastnú obeť, spravujúc sa slovami sv. Gregora: „Vtedy naozaj prinesieme smiernu obeť, keď nasledujeme, čo konáme, keď seba samých prinesieme Bohu ako živú obeť.“

Aké miesto zaujíma Panna Mária teraz v diele vykúpenia?

Podľa učenia bohoslovcov Mária je všeobecná prostrednica milostí. Nijaká milosť, ktorá prichádza s neba na zem, neprichádza ináč ako na príhovor Panny Márie. A tak ako kedysi bola ona zlatým mostom, po ktorom prišiel Kristus na zem, tak je aj teraz jediným mostom, po ktorom prichádza so svojimi milosťami do našich duší. Nie je to ešte článok viery, ale je snaha dogmatizovať túto náuku, ktorá má hlásateľov vo všetkých dobách kresťanstva. Svätý Bernard jadrne hovorí: „Taká je vôľa toho, ktorý chcel, aby sme mali všetko skrz Máriu.“ — Aj v tomto vysokom postavení je kňaz Panne Márii podobný. Jeho rukami tečú milosti, ktoré Boh riadnou cestou na príhovor Panny Márie ľuďom dáva. Aj on je prostredník. V premnohých prípadoch nemôže ho obísť ten, kto chce byť spasený.

Pre svoj vzťah voči ľuďom, nazývaná je Panna Mária matkou veriaceho ľudu a kňaz otcom. Aj v tom je podobnosť.

Panna Mária a kňaz sú si podobní aj vo svojich životných osudoch. Keď uvážime, čo je Panna Mária pre ľudstvo, je celkom prirodzené, že nikto okrem Boha nie je veriacimi ľuďmi viac ctený ako ona!

„Blahoslavený život, ktorý Ťa nosil“, zvolala žena z evanjelia, aby uctila matku Krista Pána. A odvtedy milióny a milióny jej spievajú chválu, aby potvrdily prorocké slová: „Blahoslavenou ma budú nazývať všetky národy.“ S druhej strany však bolo treba Márii už za tuzemského života pretrpieť veľa ohovárokov a pohŕdavých poznámok. A odvtedy neverci a bludári hádzajú na ňu všetku špinu, a nenávidia ju ako svojho najmocnejšieho nepriateľa. — O kňazovi platí to isté. Ako si ho

ctí a váži veriaci ľud! Stačí len pozrieť na pohreb dobrého kňaza! A s akou nenávisťou bojuje proti nemu peklo a jeho nadháňači! Kňaz je vždy prvým cieľom ich špinavých ohovárokov a surových útokov.

Keď sa ktosi pýtal Gabriela Perboyra, prečo ľnie s takou úctou k anjelom, odpovedal: „Simili simili gaudet — všetko sa teší sebe príbuznému...“ O čo väčším právom má to platiť o pomere kňaza k Panne Márii!

22. Andrej Patka, administrátor, Slopná:

Matka naša.

Mladý levita-bohoslovec, pripravujúci sa prijať kňazskú posviacku, vedený štúdiom a askézou, vidí pred sebou nesmiernu moc, ktorú Boh z milosrdenstva a lásky vkladá do rúk kňaza; čaká na to svoje vznešené vyznamenanie, vyjadrené sv. Pavlom stručne a obsažne slovami: „Alter Christus, druhý Kristus“; vžívajúc sa jednostranne do života a úloh Krista-Veľkňaza, do slávy neba na hore Tábor odeného, ktorého chceli urobiť kráľom a ktorému kričali Hosana. Cudzia, alebo aspoň nie dosť živá a výrazná, ako by hmlou zaclonená pred jeho duševným zrakom vynoruje sa postava Krista-Veľkňaza, vystaveného pokúšeniu, nenávideného, ktorému nevďačný ľud odmieňal sa tým tak strašne poraňujúcim: „Ukrižuj, ukrižuj ho“. A predsa pokúšenie, utrpenie, sklamanie, symbolizované krížom, tak je spjaté so životom kňazským, že by som mohol silu spojenia kríža a kňaza s obmenou vyjadriť presvedčivým zvolaním: Kto ma odlúči od lásky kríža?

Vedľa kríža stála Jeho Matka.

Pán Ježiš volá kňaza: Vezmi kríž svoj a nasleduj ma! Jasné a stručné slová! Ale aká složitá, trnistá a príkra býva cesta za tým hlasom Vodcu! Mnohé pokúšenia prídu, aby kňaz shodil so seba ten kríž čistého, zbožného, povinnosti verného kňazstva. A tu, keď už sily chabnú, keď človek uniká pred zrodom, ale, ako vo sne, utekal by, letel by, ale nemôže, ako by mal olovené nohy, vtom pri kríži kňazskom zjavuje sa Pani, Kráľovná, Matka, Panna Mária, podáva pomocnú ruku s posmelením: „Pokoj s tebou. Ja som. Neboj sa!“ Šťastný ten kňaz, že môže chytiť sa tejto materinskej ruky a oddane môže sa prihovárať: Ó Pani moja, ó Matka moja... Aká sila vlieva sa opäť do povedomia, chuť kráčať dopredu, len výš a výš... veď ide so mnou moja Matka a ja som jej! „Ó dobrá Matka moja,

zachráň ma, obráň ma ako svoju vec a svoju vlastnosť." Keď v chráme obetovala svojho Syna, vtedy v duchu aj ostatných kňazov obetovala ako svojich! Preto ich chráni v pokúšení, aby jej obeta bola vždy čistá a milá Bohu.

Rástol v milosti u Boha.

Pod vedením a ochranou Panny Márie kňaz kráča na ceste čnosti, zdokonaľovania. Čnosť (nadprirodzená) je ovocím križa Kristovho. Keďže však Panna Mária ako Matka Vykupiteľova spolupracovala pri vykúpení ľudí, ona dostala právo spolurozdeľovať ovocie vykúpenia, t. j. milosti. Ba podľa sv. Bernarda Boh ako by sa zriekol toho práva spolurozdeľovania v prospech Panny Márie, on chce, aby sme všetko dostali z rúk Máriiných. Panna Mária štedrá je predovšetkým ku kňazom, svojim ctiteľom. Tých ona nikdy nesklame, veď nikdy nebolo počuť, že by bol opustený ten, kto sa ku nej utiekal. Toto vyriekol sv. Bernard nielen preto, že mu to láska šepkala, ale i na základe skúseností. A čo za najväčší dar, za najväčšiu milosť pokladám, to je Božské Srdce Pána Ježiša, ktoré na jej slovo ako by zázračným kľúčikom otvára sa pre kňaza, aby si v ňom našiel bezpečné miestečko. „Ak je niektorá duša pravou dcérou preblahoslavenej Panny Márie, ona ju učiní dokonalou žiačkou Božského Srdca... a bude jej zvláštnym spôsobom pomáhať, aby sa vyšvihla k dokonalosti.“ (Sv. Mária Margita Alacoque.) „Mnohí kňazi dobre poznajú teóriu sjednotenia so mnou — hovorí Božské Srdce — mnohí túžia po ňom, ale ako málo je tých, čo by vedeli, ako to vykonať! Nech idú s celou dôverou k mojej Matke, ktorá je aj ich matkou! Ó ako ich ona miluje, ako ochotne ona za nich oroduje u mňa. Áno, to je moja milá Matka, ktorá ma núti, aby som otvoril všetky poklady svojho Srdca! A vedzte, že táto Matka Božskej lásky má vo svojej moci tajomstvo tohto podivného spojenia, ktoré moje Srdce v nesmiernom svojom milosrdenstve odporúča teraz všetkým svojim kňazom ako nový a mimoriadny prostriedok ich posvätenia.“ (Posolstvo B. Srdca k srdcu kňazovmu.)

Hľa, akú školu otvorila Panna Mária, aby sme sa naučili čnostnému životu, aby sme pili rovno z Božského Srdca náuku, vedomosti a silu uplatňovania čností! Ona, starostlivá Matka, v Božskom Srdci vybrala nám najlepší vzor dokonalosti: „Učte sa odo mňa, lebo som tichý a ponížený Srdcom.“

Matka plačúca.

Od kohosi som počul, že ten, kto Pannu Máriu neuctieva, nedôjde spasenia, a kto je ctiteľom mariánskym, i keby upadol do hriechov (ťažkých), Panna Mária mu vyprosí milosť obrátenia a ľútosti nad hriechami. Hriech je nešťastím človeka, tobôž kňaza. To je najväčší kríž kňazského srdca! Hriešny kňaz urážkami zaplavuje Božské Srdce: „Ajhľa, toto sú rany, ktoré som dostal od môjho vyvoleného národa (kňazov). Iným dostačí, keď bijú moje telo (cirkev), ale oni (kňazi) idú rovno na moje Srdce“, tak sa žaluje Božské Srdce svätej Márii Margite. Pri myšlienke na tieto trpké slová zalieha mi do uší napomínanie z Massabielskych skál: „Pokánie, pokánie, pokánie.“ Predovšetkým nad kňazskými urážkami plakala Panna Mária, v údolí La Salettskom, sediac na kameni ako Agar na púšti, aby sa nemusela dívať na smutný stav svojho neverného syna. V plači volala na La Salette: „Ako dlho už za vás trpím, a vy na to nedbáte.“ Slzy roní nad blúdiacou dušou syna a prosí, prosí... Zaiste, syn toľkých a takých slz nezahynie!

Útočisko hriešnikov.

S koľkou láskou otvára Kráľovná kňazstva svoje materinské náručie, aby k sebe privinula vracajúceho sa márnotrátneho syna! V jej objatí je istá záchrana a ochrana, ktorú tam nachádza neposlušné dieťa, utekajúce pred trestom spravodlivého Sudcu!

Chodil, dobre činiac...

To je aj kňazovou úlohou. A kňaz kráča verne po šľapajách svojho Majstra, aj k tomu bolestnému: Ukrižuj ho! Tak horlivo oboznamuje kňaz ľudí s dobrotou Božou, tak sa namáha, aby sa nemusel žalovať Pán Ježiš: „Tak veľmi žíznil, aby ma ľudia milovali a ctili, a skoro nikoho nenachádzam, čo by mi ten smäd utíšil“... — Pracuje do úmoru a čaká ovocie svojej práce. A mnoho ráz miesto uznania posmech a nevďak, miesto polepšenia mravná hrubosť ako by slávila svoje víťazstvo! Lahko zatrpkne kňazské srdce a v izbičke svojej žaluje sa s Jeremiášom: „Matka moja, prečo si ma zrodila? Aby som sa hádal a vadil s celým svetom? Prečo som vyšiel z materinského lona? aby som videl len námahu a bolesť, aby som prežil v hanbe svoje dni?“ (Jer. XX, 14—18.) Tak ťažko je v takomto

stave ísť medzi ľuď a ďalej plniť svoje povinnosti s radosťou, láskou a horlivosťou! A predsa! Kňaz Máriin robí, čo vidí u svojej Matky: „Čím väčší sa vzdávajú národy odo mňa (Božského Srdca), a mňa od seba odstrkujú, tým väčší prosí ma moja Matka, aby som otvoril poklady lásky a milosrdenstva“ (posolstvo). Nielen prosí, ona skoro násilím zdržuje svojho Syna, aby netrestal! Sama sa priznáva dieťkam La Salettským: „Pristúpte, dieť moje, nebojte sa, ja som tu, aby som vám zvestovala veľkú novinu: ak sa nechce ľud môj polepšiť, som nútená pustíť rameno svojho Syna! Toto rameno je tak ťažké, že ho nemôžem ďalej udržať.“

A toto rameno chce trestať ľudí! Čo urobí kňaz Máriin? Jeho Pani a Kráľovná zdržuje ruku, vystretú trestať, už sotva vládze, ale len ju drží. Ona, Matka ešte prosí za zmilovanie, poshovenie. Ona chce, aby o tomto vedel každý kňaz: „Povedzte všetkému môjmu ľudu“ žiadala si na La Salette. Aj kňaz vracia sa k svojmu ľudu, aby ďalej s láskou a chuťou pracoval na polepšení svojich veriacich i neveriacich, aby tak zmierňoval ťarchu toho Ramena, ktoré s toľkou námahou drží ešte i teraz Matka milosrdenstva. V slzách vďačnosti počúva ozvenu tvrdých sŕdc v boji o každodenný chlieb otupených spolu-rodákov: „Neopúšťaj nás, neopúšťaj nás, Matka, neopúšťaj nás... Zachráň vlast našu, Matička, ó ty Sedembolestná, vyžeň z nej neveru i hriech a nešťastné bludárstva, by sme ťa milovali“...

Niet na svete hodnosti, úradu, ktorý by prevyšoval významnosťou úrad kňazský. Ale čím vyššie postavenie, tým väčšia práca, ťarcha, zodpovednosť a nebezpečenstvo hlbokého úpadku. Aby kňaz mohol podľa vôle Božej svoj úrad zastávať, k tomu mu dopomáha nebeská Matka, Panna Mária.

S ňou kráčať musí kňaz, aby došiel šťastne k svojmu Majstrovi!

„Nech žije v každom kňazovi duša Máriina, aby Boha zvelebovala, nech žije v každom kňazovi duch Máriin, aby plesal len v Bohu, Spasiteľovi svojom.“ (Sv. Ambróz.)

23. Z LISTOV.

„Vaše dielko som prečítal, uvažoval nad ním a našiel som v ňom veľa výborných vecí, ktoré si zaslúžia, aby vaša práca bola prípustná širšej kňazskej verejnosti“ ...

Ján Pöstényi

správca Spolku sv. Vojtecha.

„Ďakujem Vám za dôveru, ktorou ste ma poctili. Práca je veľmi pekná, povznášajúca... gratulujem Vám! Kritizovať ju nejdem, lebo neviem; len vyslovujem ten dojem, do ktorého ma celá práca povzniesla. Keď som elaborát prečítal, cítil som sa vyneseny na vysoký vrch. Temer ťažko mi pripadlo nadviazať svoje jednoduché riadky naň“ ...

Dr. Kološ.

„Rozprava, uverejňovaná pod heslom „Regina cleri“ v Našom Priateli je veľmi časová a najmä pre nás kňazov aj veľmi užitočná. Želal by som si, aby uzrela svetlo sveta aj v knižnom vydaní. Sám som obzvláštnym ctiteľom našej nebeskej matky, preblahoslavenej Panny Márie. Už ako študent-gymnazista septimán som putoval do Lourdes, aby som načerpal sily a rozhodnutia pre ďalší život. Tam som dostal to vnuknutie, aby som šiel za kňaza. Jej môžem ďakovať za to, čím som. Mám najmä lurdskú Pannu Máriu v osobitnej úcte. Ja myslím, že ako mne, tak mnohým len Ona bola tou hviezdou, čo ich doviedla do dnešného ich stavu. Každý kňaz by si mal uvedomiť, ako mu Matka Božia pomáha pri každom počínaní, pri každej práci a mal by sa všemožne pričiniť, aby ten názov aj u nás a najmä medzi kňazmi sa udomácnil. Sú krásne názvy pri loretánskych litániách, ale tento práve od kňazov a pre kňazov užitočný a prospešný sa tam nenachádza. Je preto na nás, aby sme sa pričinili, aby sa on vžil, ale aby nebol len prázdny názvom, preto je celkom správne, že v tomto dielku dávaš rukolapné príklady, ako Panna Mária nám, najmä kňazom, pomáhala a stále pomáha... Rézumé: Myšlienka veľmi šťastná, dobre volená. Názov priliehavý a potrebný, vyjadrujúci našu túžbu a potre-

bu . . . , Ja by som si len jedno želal, aby toto tvoje dielko našlo porozumenie nielen v kruhoch kňazských, ale aj v pospolitom Iude“ . . .

Šaňo Kriváň.

„Krásny je tvoj plán a môžeš čakať na moje príspevky. Radím ti však, aby si pri vydaní knihy sotrel seba a učinil z nej veľkolepý a mohutný sborník o Panne Márii. „Regina cleri“ je nápis veľmi priliehavý. Do toho sborníka prispeli by čo len akým malým príspevkom všetci literárne pôsobiaci kňazi. Literárne rozumej tiež a najmä „cirkevne“-literárne; teda: profesori, kazatelia, básnici a najmä každý z osvietených pp. arcipastierov-biskupov“ . . .

Ján Haranta.

„Ku Vašej šľachetnej snahe žičím Vám mnoho šťastia a konečného zdaru“ . . .

Alojz Furjel.

Cena Ks 20.-

Tlačou kníhtlačiarne Spolku sv. Vojtecha v Trnave